10d
B 3060/5

A PANNONHALMI SZENT BENEDEK-REND
BUDAPESTI KATHOLIKUS
SZENT BENEDEK REÁLGIMNÁZIUMÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1927—28. ISKOLAI ÉVRŐL

KÖZZÉTETTE:
KEMENES ILLÉS DR.
REÁLGIMNÁZIUMI IGAZGATÓ

BUDAPEST, 1928.
KIADJA AZ INTÉZET IGAZGATÓSÁGA
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 62. — TELEFON: JÓZSEF 343—55.

BRUNHUBER BÉLA
UDV. ÉS KAM. FÉNYK. FELV.

Dr. Serédi Jusztiniánus
bíboros hercegprímás.

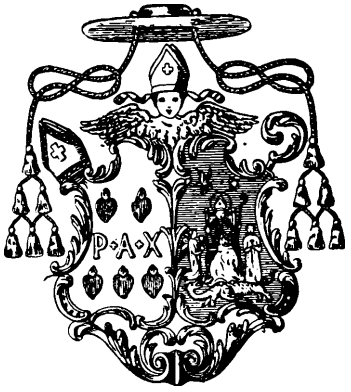
UTÁNZÁS TILOS!

A PANNONHALMI SZENT BENEDEK-REND
BUDAPESTI KATHOLIKUS
SZENT BENEDEK REÁLGIMNÁZIUMÁNAK

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1927—28. ISKOLAI ÉVRŐL

KÖZZÉTETTE:
KEMENES ILLÉS DR.
REÁLGIMNÁZIUMI IGAZGATÓ

BUDAPEST, 1928.
KIADJA AZ INTÉZET IGAZGATÓSÁGA
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 62. — TELEFON: JÓZSEF 343—55.

„Élet" Irodalmi és Nyomda Rt. I., Horthy Miklós-út 15. — Igazgató: Laiszky Jenő.

SERÉDI JUSZTINIÁN DR.

Népek és nemzetek történelmük folyamán aranykorszakuk mellett válságos korszakokat is élnek át, amikor a lét és nem-lét mesgyéjén járnak. Ha él bennük az élniakarás, ha hevíti még őket az életerő, ha van még hivatásuk, nehéz korszakukban kiemelkedik közülük a vezér, aki köré csoportosulnak, megszületik a kormányos, akiknek hivatása a zátonyok, pusztulással fenyegető örvények közt a hajót biztos révbe vezetni. Ez a Periklesek, a Themistoklesek, a Miltiadesek, a Cincinnatusok, a Caesarok, Augusztusok, Nagy Károlyok, Szt. Istvánok, Szt. Lászlók, Hunyady Jánosok, Pázmány Péterek hivatása. Ha pedig valamely nép teljesítette történelmi hivatását, elsorvadt életereje, s nem tud kitermelni magából vezért vagy kormányost, története megszűnik, levonul a világ színpadáról s a későbbi kor ezt írja sírhalmára: volt. Más népeknek adja át helyét, amelyek megkezdik a maguk történetét élni.

Trianont is egy nemzet sírjává akarták tenni. A nemzet sírját megásták, koporsóját összeácsolták, a sírhalmára tűzendő keresztet összerótták. Már csak a temetés volt hátra s az, hogy fejfájára ezt írják: volt. De az a nemzet, amelyet bele akartak kényszeríteni sírjába, miután megcsonkították, elrutították, koronájától megfosztották, a halálra szántak utolsó erőfeszítésével kiragadta magát hóhérai kezéből s ezt mennydörögte a világba: élni akarok. A hóhérok megdermedtek, a varjak elnémultak, a sír üresen maradt. A sírt megásták, de mélysége ma már nem félelmetes. Oldalait az eső csendesen lemossa, az idő kikezdi s nem messze az az idő, amikor egyenlővé lesz a földdel, s csak fájó visszaemlékezéssel járjuk majd a helyét, mint Mohácsnak pacsirta énektől hangos virágos mezejét.

Vártuk a vezért, hogy az élre állva karddal a kézben vívjuk ki igazságunkat. De karunk gyenge, vasunkat elvették. Vártuk a kormányost, hogy az imbolygó hajót erős és biztos kézzel vezesse vészben és viharban. Vártuk, vártuk, de hiába vártuk. Vezért vártunk, kormányost vártunk és . . . prófétát kaptunk. Prófétát támasztott nekünk az Ur . . . Isten küldte őt nekünk földi helytartója útján. Lelke, mint a prófétáké, Istennel társalgott s közben teljesen eggyé lett Istennel; hite, mint a prófétáké, a hegyeket átemelni tudó hit; meggyőződése, mint a prófétáké, keményebb a viharos tölgynél, acélosabb az acélnál; szava, mint a prófétáké, nem cicomás, nem

pompás, de a pöröly súlya van benne, mint az igazságnak és békének; szíve, mint a prófétáké: befogad mindenkit, szegényt és gazdagot, ha él bennük kettő: imádságos Istenhit, áldozatos honszerelem . . .

A megtépázott, megcsonkított, díszeitől megfosztott, ezer sebből vérző Magyarország, mint prófétát köszöntötte és fogadta Magyarország új és ifjú hercegprímását, a Római Anyaszentegyház Benjamin-bíbornokát, Esztergom érsekét, Serédi Jusztiniánt. Senki nem mondta neki, hogy próféta; senki nem bizonyította neki sem írásban, sem szóban, hogy próféta, hanem megérezte a lázas beteg finom érzékével, hogy 1928 január 19 hajnalán próféta lépte át a trianoni határt, megérezte, hogy ez a próféta bíborköpennyel a vállán a magyar hajnal bíborát jelenti. A magyar nép megérezte ezt s ezt a meggyőződését vetítette ki magából, amikor a lelkesedéstől lobogva, a jobb jövő reményétől és varázsától megittasulva, az Isten küldöttének jelenlététől átszellemülve élő embersövényt alkotott számára a trianoni határtól az ország szívéig. A magyar nép tombolt lelkesedésében, sírt meghatódottságában, majd elhalkult, felmagasztosult lélekkel fogadta az áldás szavait. Trianonban pedig a magyarság számára ásott sír felett gyorsabban kezdett nőni a fű s a moha megkezdte feledtető munkáját . . . A trianoni koporsón a szu gyorsabb ütemben látott neki őrlő munkájának.

A próféták életében mindig vannak olyan mozzanatok, amelyek az elhivatottság bizonyságai. Megvannak e mozzanatok akkor is, ha a meghívott élete látszólag szürke, mindennapi. Egy mozzanat közös minden próféta életében: az Ur, ha rövid időre is, a magányba szólítja és ott szívéhez beszél. Amikor pedig elérkezik a küldetés időpontja, a próféta megjelenik népe közt, hogy Isten céljainak eszköze legyen. S a próféta járja a neki szánt utat, önmagát kiüríti s csak küldetésének él, lelke Istennel társalog, szava az Isten szava. Célja működésének hitet támasztani, reményt fakasztani a csüggedőkben, szeretetet beszélni és cselekedni. Tekintete az ígéretföldjén van, erre mutat, beszél, cselekszik.

A megalázott, szenvedő magyarság prófétát vár Magyarország dolgos hercegprímásában. Tőle vár vigasztalást, reményt, új akaratmegindításokat. Mózesét látja benne, aki el fogja vezetni az ígéret földjére.

Magyarország hercegprímási székében eddig Szt. Benedeknek három fia ült. Az első, még csak esztergomi érsek, akkor, amikor Szt. István királyunk a kereszténységgel megvetette az ország alapját az elkövetkezendő évezredek számára; a másik akkor, amikor az ország fennállásának ezredik évében valóra vált, hogy a Szt. István vetette fundamentumon ezer éven át nem tudtak erőt venni a pokol minden hatalmasságai; a harmadikat azért küldötte az Ur, hogy a magyart ismét visszavezesse arra az alapra, amelyről letért s emiatt oly szörnyűségesen bünhődött. Valóban prófétai küldetés.

Dicsőségesen uralkodó XI. Pius pápa Magyarország elárvult hercegprímási és esztergomi érseki székébe Serédi Jusztinián dr.-t, Szt. Benedek alázatos és tudós fiát küldte s egyben a Római Anyaszentegyház bíbornokává nevezte ki. 1927. november 30-ának éjszakáján hozta meg a távíró a hírt az örök városból s amikor december 1-én a távíró, meg az újságok szerte hordták a hírt az országban, boldog megnyugvás szállta meg a lelkeket s kitörő öröm fakadt nyomában. Krisztus földi helytartója küldötte őt számunkra, aki a népek millióinak gondját hordja szívén aggódó szeretettel, arra termettnek kell tehát lennie annak, akit küld. Életét, személyét nem

ismerték, mert nem az élet piacán játszódott le s nem volt gazdag külső eseményekben, mint ahogyan a szenteké sem az; aki Istennek szenteli életét, nem tülekedik a köznapi élet vásári zsivajában. S mégis szívébe zárta a magyarság nevének bíborral való övezésétől számított első pillanatától fogva. S ki tudná megmondani, mennyi könny pergett le az újságok lapjaira, amikor eldugott kis falvakban gyertya s mécs lángjánál olvasták szerény, de szép életét?!

Serédi Jusztinián dr. 1884. április 24-én született a pozsonymegyei Deáki községben. Édesatyja cserepesmester volt, aki 11 gyermeke közül kettőt is az Ur szolgálatára adott. Mindkettő Szt. Benedek rendjébe lépett. Az idősebbik, Serédi Marcell, zseniális fizikus volt, akit 35 éves korában ragadott el a halál s megakadályozta, hogy benne Hazánk második Jedlik Ányosát bírja. Az ő és néhai Gulyás Elek, bencés plébános irányítása mellett végezte el Serédi Jusztinián középiskolai tanulmányait a pozsonyi kir. kath. főgimnáziumban. A VI. osztály elvégzése után követte bátyja nyomdokait s felvételét kérte a magyar Szt. Benedek-rendbe. 1901. augusztus 6-án öltötte magára Szt. Benedek ruháját, amikor a Jusztinián nevet is kapta. Az ujoncév letelte után folytatta középiskolai tanulmányait s a győri gimnáziumban szerezte meg érettségijét. A főiskolai tanulmányokra kerülvén a sor, rendi vezetősége a római Szt. Anzelm-egyetemre küldötte. Innen négy év mulva mint a hittudományok doktora tért vissza. Nagy tudása és szorgalma miatt a doktorátust jutalmul kapta, mivel összes vizsgálatait kitüntetéssel tette le. 1908. július 10-én szentelte áldozópappá Pannonhalmán néhai dr. Kohl Medárd püspök.

Rómában ebben az időben már erősen folyt az egyházjog kodifikáló munkája. Ennek a munkának egyik főerőssége D. Bastien Péter, belga bencés volt, akinek közbenjárására a kodifikáló pápai bizottság munkatársul kérte maga mellé Serédi Jusztiniánt. Igy tehát ismét az örök Róma lakója lett. A San Anselmo csendes cellájában dolgozott a neki kirótt munkán, de ugyanakkor az egyetemen is tartott kollégiumokat. Mikor D. Bastien Péter pápai kiküldetéssel Boszniába megy, helyét teljesen Serédi Jusztinián foglalja el s ő lesz a bizottság új erősségévé. Az olaszok hadüzenete után el kellett hagynia, mint magyar állampolgárnak a San Anselmot s a Vatikánba vonult Gasparri Péter, bíbornok-államtitkár vendégeként. Még ropogtak a fegyverek, mikor az új egyházjogi kodex elkészült. Serédi Jusztinián befejezvén munkáját, visszatért hazájába. Itthon a Haza kéri szolgálatát. Bevonul katona-lelkésznek s az esztergom-kenyérmezei fogolytáborban teljesít szolgálatot. Gondolt-e vajjon arra, amikor hóban, esőben rótta az utat a fogolytábor és Esztergom közt s tekintete ráesett az esztergomi bazilika kupolájára, hogy valamikor, nem is olyan nagyon sokára ő lesz annak főpapja? Bizonyára nem, mert sohasem volt álmodozó . . .

A vörös uralom nehéz napjait Pannonhalmán tölti. Ő is ott imádkozott többi rendtársaival együtt a jobb magyar jövőért és várta megadott lélekkel annak hajnalhasadását. A rémes uralom napjainak elmultával 1919 augusztus 20-án, Szt. István ünnepén sűrű zarándokcsapatok vonultak Pannonhalmára. A sok ezer embernek Serédi Jusztinián prédikált a kolostor udvarán; int, korhol, lelkesít s szinte átszellemülve bíztat az összetartásra, újjáépítő munkára. Amikor pedig ismertté lesznek Trianon szönyűséges pontjai, könnytől fátyolos szemekkel, elcsukló hangon zokog belőle a hon-

fiú bánata, de ugyanakkor ismét arra buzdítja Győrszentmárton piacán a lehorgasztott fejjel búsulókat, hogy lesz még ünnep a világon.

A Szentszéktől új megbízást kap. Az újonnan kodifikált egyházjognak forrásait kell összeállítania s megjelentetnie. Visszasiet tehát Rómába, régi íróasztala mellé. Hangyaszorgalommal dolgozik és sűrű egymásutánban jelennek meg az ezer oldalt számláló kötetek. Ezek szárnyukra kapják nevét s ismertté teszik az egész világon. Emellett tanít a Szt. Anzelm egyetemen, a pápai levéltárosképző főiskolán, kánonjogi tanácsosa a vatikáni magyar követségnek, ügyvivője rendje s az összes magyarországi egyházmegyéknek. A sok munka leköti minden idejét s mégis szívesen támogatja hozzáforduló honfitársait. Hazája szomorú sorsán érzett fájdalmát azzal enyhíti, hogy minden körben minden alkalmat felhasznál a sárba taposott magyar igazság megismertetésére.

Minden nyáron hazajött, hogy a magyar búzatermő rónán pihentesse meg fáradt tekintetét. A pihenés napjait javarészt szülőfalujában töltötte szüleinél. Amióta pedig ellenséges lábak tapossák a Szent István alapította község földjét, nem igen időzött szülőfalujában, de azért minden évben felkereste szülei sírhalmát.

1927 júliusában hosszú betegeskedés után meghalt Csernoch János, Magyarország bíboros hercegprímása. A halál hírének vétele után hat órával az újságok már Serédi Jusztinián nevét emlegették utódként. A hír szárnyára veszi nevét s bejárja a külföldi lapokat is. S ettől az időponttól kezdve a magyar társadalom szinte érthetetlen megsejtéssel mindig várta a hír valóra válását. 1927 december 1-én a hír valóra vált. Megjött a híradás, hogy XI. Pius pápa esztergomi érsekké, Magyarország hercegprímásává s ugyanakkor bíbornokká Serédi Jusztinián dr.-t nevezte ki. A harangok megkondultak, a kezek imára kulcsulódtak s Te Deumot imádkoztak.

A magyar társadalom minden rend- és rang-különbség nélkül örömmámorban úszott. A magyar közéletnek régen volt olyan eseménye, amely oly általános örömöt s megnyugvást keltett. Sok szokatlan és meglepő mozzanata volt a kinevezésnek. Egyszerű szerzetes lesz az ország első főpapja és zászlós ura, akinek semminemű kitüntetése nem volt. Egyszerre lesz a bíboros kollégium tagja, holott eddig az esztergomi érsekeknek ezt eddig külön kellett kérniök. Fiatalon szökkenik fel az Egyház hierarchiájában a legalsó fokról a legmagasabb polcra. A sok gyermekes, gondokkal küzködő cserepesmester fia az Egyház hercege, az ország első zászlós ura lesz. Minden magyar hálával gondol a Szent Atyára, akinek elődei is oly sokszor adták bizonyságát szóval és tettekkel, hogy szeretnek, becsülnek bennünket. Ezt a tanulságot drága kincsként őrizzük meg a magunk számára, de kovácsoljuk gyilkos fegyverré, mikor Krisztus földi helytartóját látni nem akaró emberek támadják.

A küldetés ténye és módja bizonysága a Szent Atya irántunk való szeretetének, a kinevezést követő események pedig azt igazolták, hogy a hercegprímás személye is igen kedvelt neki. Szinte se vége, se hossza sok kedvességének, szeretetének, amellyel elhalmozza személyét. A bíbornokká kreálás fenséges szertartásán „Kedves Benjaminjának" nevezi. A püspökké szentelést a Szent Atya maga végezte. A gyönyörű s megillető szertartás alatt a Szent Atya hangja el-elcsuklik, amikor tekintetével végig simogatja kedvelt Benjaminját. Bizonyára arra gondolt, hogy mily sok nehéz küzdelem,

mennyi munka, mennyi lemondás és áldozat vár reá küldetésében. A felszentelés emlékére fejedelmi főpapi kereszttel ajándékozza meg, jeléül annak a súlyos keresztnek, amelyet vállaira tett. Amikor pedig a küldöttségben járó magyarok, köztük a Szt. Benedek-rend főapátja és három rendtársa, meg a Rendnek egykori tanítványai a pápai audencián átveszik a Szent Atyától hercegprímásukat, a Szent Atya többek közt így szól: „. . . elviszítek tőlem, nem . . . nem viszítek el: a szívemről szakítjátok le."

Serédi Jusztinián dr., aki 1927 szeptember közepén senkitől észre nem véve egyszerű szerzetesi ruhájában ment íróasztala mellé Rómába dolgozni, 1928 január 19-én bíborpalásttal vállán százezrek örömrivalgása között jött vissza dolgozni.

S ti mindnyájan, kik e sorokat olvassátok, tanuljatok Magyarország bíbornok hercegprímásától Istent imádni, Hazát szeretni és Isten dicsőségére, meg a Haza javára dolgozni . . .

SZENT BENEDEK ÜNNEPÉN.

Elmondta Blazovich Jákó bencés igazgató, 1928 március 21-én.

A megroppant, vonagló ókort a titokzatos történelmi erők, amelyeknek végső irányítója Isten keze, az ifjú kereszténység kapujához sodorják. A koldus alázatával kopogtat és kér. Ez a hatalmas, gazdag világ, amely törhetetlen életerejűnek, kiapadhatatlan termékenységűnek látszott, üres szemekkel, célt-vesztetten, szkepsistől összetörten néz a jövő elé. Szegénységében, halódásában odafordul, ahonnan új, gazdagabb élet tüzei világítanak bele a nagy éjszakába. S az ifjú Egyház nem ijed meg a föladat nagyságától. Szt. Ágoston csodálatos zengésű ajkáról hangzik a bíztatás a nagy haldokló felé: „Noli adhaerere velle seni mundo et nolle iuvenescere in Christo!" Megindul a nagy metamorfózis: a klasszikus ókort átjárja az evangélium kovásza, fáradt lelke gyökeres átértékelés után új erőkkel indul új utakra. S ma, amikor történelmi ismereteink áttörve a külső események láncolatán messze benyomulnak arra a területre, ahol az események igazi rugói húzódnak meg, ellenséges táborból száll az Egyház felé az elismerés: „Das junge Christentum hat nicht zum mindesten die verhärtete Welt des ausgehenden Altertums erneut und ein neues Gefühl der Jugend dieser Welt eingegossen." (M. Scheler.)

Ennek a munkának, amelynél hatalmasabbat, kihatóbbat az emberiség kultúrtörténete nem ismer, egyik legnagyobb hőse a mi szent ünnepeltünk, a nursiai Benedek.

A „Pax" patriarchája nem az ókor filozófiai forradalmaiból jön. Egyszerű, klasszikus egyéniségét, az isteni kegyelem megkímélte a „Sturm und Drang" életszakaszától is. Nagy lelkében az Isten különös kegyeltjeinek intuitív erői feszülnek, amelyek annyi kikezdéssel, annyi iniciativával ajándékozták meg a katholicizmust, mint kevesen. Ez az intuitív erő írta meg az egyszerű Regulát, ezt az oly kevéssé méltányolt hatalmas történelmi tényezőt, amelynek az első alászántást köszöni korunk. Ez avatta a katholikus élet gyujtópontjaivá a bencés kolostorokat, ezeket a „civitas supra montem posita"-kat, amelyekből fény és melegség sugárzott emberekre, nemzetekre, korokra, kultúrákra. Ez a nagy életbölcs az egyén és közösség életének centrumába állítja az „Opus Dei"-t, az Isten szolgálatát, az istentiszteletet, mint amely a benediktinus életértékek élén áll, amelyeknek „nihil praepona-

tur". S ezzel Szt. Benedek a legjelentékenyebb részben megindítója lesz annak a hatalmas lelki folyamatnak, amely a középkornak az Egyházzal való csodálatos együttélésében virágzik ki, amely Krisztus hasonlatát a szőlőtőről s a szőlővesszőről évszázadokra realizálta.

Virágzó ifjúságában hívja el Isten a nagy ugarra. S valóban, egész életén, annak minden alkotásán az ifjúság bája ömlik el! A nagy angol bíbornoknak, Newman-nek igaza van: Szt. Benedek a nagy fordulónál az ifjúság hinni-tudásával, költészetével, ritmusával ajándékozta meg a történelmet!

S ezt az egyéniségében és művében egyaránt győzelmeskedő ifjúságot nem hervasztotta el, nem őrölte meg az a tizennégy századnyi időköz sem, amely tőlünk elválasztja. Ez a patriciussarj, akit sokat-mondóan nevezett el egy neves író az „utolsó rómainak", a szó nemes értelmében modern volt a maga korában, az maradt az egész középkoron át s az ma is. Egyéniségének nagy koncepcióját tisztán emberi szempontok szerint nézve tán semmi sem bizonyítja erősebben, mint ez a tény! Ugyszólván minden nagy történelmi fordulónál volt a kezdődő kor számára adni-valója!

Ugy érzem, úgy látom, az ókorból a középkorba vezető fordulónál is nagyobb, hatalmasabb, gyökeresebb elváltozások előtt, azaz inkább között állunk — mit várhatunk mi, az igen sok irányban fölszámolásra, kultúr-, életértékek revideálására kényszerített kor gyermekei Tőle?

A sok tragédia közül, amiket végig kell szenvednünk, egyik legszomorúbb, az egyetemes és egyéni élet szempontjából legrombolóbb, az Egyházzal való szoros, szerves együttélés veszedelmes meglazulása, igen sok ponton teljes megszakadása. Hol jár korunk, hol az egyes lelkek a „Corpus Christi mysticum" valóságától? Jól jegyezzük meg: ez nem egyszerűen a katholicizmus házi passzivája, hanem, bármilyen merészen is hangzik, a legnemesebben és legszélesebben értelmezett kultúrélet katasztrofális hiánya. Érezzük ezt ma már nemcsak intra, de extra muros is! Az evangéliumi communitas, közösség gondolata, amely az evangéliumi világrend egyik legfőbb követelménye, kihalt a lelkekben: kitörték, elgáncsolták a szubjektivizmus egyoldalú, gyakran minden határt áttörő túlhajtásai!

Az újkor az egyéniség fölszabadításának tetszetős jelszavával indul meg. Ez az áramlat aztán kikiáltja az ész megdöbbentő autonomiáját, az élet egész területére kiterjeszkedő abszolut, szuverén uralmát. Az új bálvány hatalma, formáló, irányító ereje annál nagyobb lesz, minél nagyobb diadalokat arat „diesseits", tehát főleg természettudományban, később technikában. Az ész lett az egyetlen ideál, amelynek analogiájára kell átformálódnia az egész életnek. „Vergeistigen" lett a jelszó.

Ez az évszázadokon át tartó, egyre hevesebb hullámzás kivetett bennünket az absztrakt, vértelen fogalmak, teoriák, formulák jégmezőire. A nagy áram tragikusan belefullad mechanizmusba, technikába, sőt a sors különös iróniájából — materializmusba. A lét súlypontja nyugtalanul leng lélek és test, szellem és anyag közt, nem tud elhelyezkedni.

Természetes, hogy ebből telt, gazdag, meleg, harmonikus élet nem sarjadt. Nietzsche teljes joggal ostorozza féktelen, maró gúnyjával ezt a „tudós-világot", „das Land der Bildung", amelynek prófétáiról áll a nietzschei meghatározás: „Halboffne Thore seid ihr, an denen Todtengräber

warten". Gazdag élettartalmat, nemes kulturát ígért, de csak keretet, civilizációt, szkepsist adott.

Ez az irányzat nem maradhatott hatástalanul a vallási életre sem. Már a késői középkor, főleg a misztika egyre jobban a vallási élet centrumába tolja az egyéni kultusz-formákat. Ennek az eltolódásnak voltak nemes gyümölcsei, de veszedelmei is. A reformáció, a barokk csak kedvez ennek az irányzatnak, amely hatalmas, hatásaiban végzetes segítőtársat kapott az újkor korlátlan szubjektivizmusában. „Geistige Frömmigkeit" lett itt a jelszó, amely végső kifejlődésében a testet ki akarja vonni a vallási élet aktivitásából. A forma, az érzéki értéktelenné válik. Keresztvetés, szentelt víz, istentiszteleti cselekmények, szertartások stb. csak mint a vallási élet fejlődésében a legalacsonyabb, legnaívabb fázisnak emlékei bírnak némi értékkel, de a modern ember számára nincs mondani — főleg nincs — adni valójuk.

A formáknak, a külsőknek, a nemes értelemben vett érzékinek ez az elértéktelenítése a modern ember gondolkozásában lassan-lassan kikezdte az Egyházat is. A közösség gondolata egyre jobban halványul, háttérbe szorul. Vádak, szemrehányások hangzanak az Egyház felé, hogy külsőségeivel, liturgiájával a lélek és Isten közé erőszakolja magát s megakadályozza a kettő közvetlen kapcsolatát. A túlhajtott, minden korláton áttörő szubjektivizmus még a dogmák, a morál isteni értékállományát sem kíméli. Igy született meg az a vallási értelemben liberális típus, amelyben elhalt az élet ritmusa, amely csak zörgő haraszt az Egyház évezredes fáján. Egyház nélkül kerestük az Istent, a gazdag, mély lelkiéletet s — közönyösök, modernisták, vallási esztéták, igen sokszor pantheisták, atheisták lettünk...

Ma, amikor sok csalódás után, élet- és lélek-romok tömkelegéből hangzik föl a kiáltás: „Egész, gazdag emberek akarunk lenni!", amikor világi katholikusokból kitörő vágy sürgeti „den theozenthrischen Kosmos, den die im Anthropozentrischen verhungernden Seelen zu tiefst ersehnen" (H. Platz), amikor világosan látjuk, hogy a „geistige Frömmigkeit" nem emberi, tehát nem is katholikus, sóvárogva fordulunk évezredes szép liturgiánk felé, alázattal kopogtatunk újra a kapun, amelynek fölirata: „Communio Sanctorum". Nem merő, üres formák után vágyódunk, de viszont valljuk: „Um innerlich vorwärts zu kommen, müsse man sich mit einer immer grösseren Anzahl von Dingen verbinden" (Barrès-Platz). A ma ezer és ezer darabra szakadozott, csaknem kizárólag önző érdek-csomópontok körül hullámzó élete nyugtalanul, az örök emberitől űzve, hajtva keresi a nagy szerves egységet megteremtő titokzatos erőket.

Ennek a vágyódó, magas láztól nyugtalan, vergődő kornak találkoznia kell a nursiai Ifjúval, az „Opus Dei", a „vita communis" csodálatos lelkű mesterével. Oh igen, meg is indult Feléje! A mindinkább erősödő katholikus renaissance lelkes munkásai közt mindenütt ott látjuk Szt. Benedek fiait. Az egyre erősebben, keményebben lüktető katholikus élet mindenütt újra a bencés kolostorok ajtaján kopogtat s nem talál süket fülekre! Hogy csak két példát említsek, M. Brillant, a kiváló francia katholikus író szerint „a francia katholicizmus tavaszának" leggazdagabb forrásai a bencés kolostorok. A világszerte megindult liturgikus mozgalom élén, amelytől a zsendülő katholikus élet meggyökereztetését, a lelkeknek az Egyházhoz, mint édesanyjukhoz való visszatérését várjuk, Szt. Benedek neve, lelke sugárzik!

Mit céloz ez a liturgikus mozgalom?

Amikor liturgiát emlegetek, akkor nem egyszerűen istentiszteleti formákra, cselekvényekre, szerekre, szertartásokra, illetőleg ezek összességére gondolok. Igen, ezek fontos, de nem egyedüli, nem legértékesebb részei e fogalomnak. A liturgia a benedeki elgondolásban az Egyházzal való együttélés szerve. „Die Liturgie ist der mystische Blutumlauf in der Kirche als in dem mystischen Leibe Christi" (J. Herwegen). A vallási élet végső elemzésben nem egyéb, mint az ember szárnyalása Isten, az örök partok felé. Embert s nem lelket emlegetek, tehát testből és lélekből összeálló élet hordozójára gondolok. Megpróbáltuk ezt a szállást szárnyak nékül s — lezuhantunk . . . Az ember vallási életének Istentől kapott szárnyai a liturgia: higyjétek, sas-szárnyak, haza érünk velük . . .

Ez a liturgia majd elvezet a „Communio Sanctorum"-hoz! Összefűz a multtal, egy oltár köré csoportosítja a lelkeket. Közös kútforráshoz járunk, egy-házban lakunk, egymásra ismerünk: Krisztusban újra testvérek leszünk. Ugy, mint egykoron, amikor a katakombákat, a Colosseumokat jártuk, ruhánkra a keresztet tűztük, az Egyházban édesanyánkat láttuk . . .

Krisztus királyságában egyre hevesebben, egyre lelkesebben folyik a harc. Az új honfoglaló hadseregben ott küzdenek a nagy hadvezér, Szt. Benedek ezredei is. A vezérkarban, Krisztus király veretlen vezérkarában, ott látom ősz Édesatyánkat is. Tizennégy évszázadon át diadalról diadalra vezette seregét: ki félne attól, hogy a „Pax"-os zászló el fog bukni!? A kemény, életet fagyasztó tél után újra itt jár a nursiai Ifjú: hozza a tavaszt, az ifjúságot, a „iuvenescere in Christo"-t . . .

Ennek a tavasznak rügyei, Szt. Benedek ezredeinek leventéi, regrutái ti vagytok, hamvas lelkű, rövidnadrágos, tisztavérű fiúk! Vigyázzatok a véretekre, ifjúságtok szent erőire, a lelketekre! Elnézlek itt, ezeken az ütöttkopott folyosókon. Jövőnkért aggódó lelkem feszülten föl-föl figyel: kihallatszik-e az iskolatermekből a lelkes munka üteme, a kápolnából a bízó, termékeny ima szárnysuhogása? Aggódva, félve nézem: sasok fészke-e a Baross-utcai gimnázium, nő-e, izmosodik-e, merészen feszül-e szárnyatok, Szt. Benedek szárnyai, az „Ora et labora!"? S öröm, remény kapja el lelkemet, amikor tanulmányi statisztikátokat forgatom, amikor szegénységben is megható kápolnátokban látlak, amikor a szemetekbe nézek . . . Hiszem, hogy kápolnátok oltárképének festője a meleg valóságot csalta a vászonra: ifjú lelketek Szt. Benedek lelkén csüngve érik . . .

Atyám, ünnepeden jelentek. Ez a köszöntőm. Jelentem, hogy a pesti gimnázium kis udvarán pompás, lelkes ujonc-csapat exerciroz. Krisztus király bizton számíthat a csapatra: fölkészülten várja s majdan keményen, utolsó leheletéig állja a harcot!

I.

Iskolánk multja.

A magyországi Szent Benedek-rend nagy alapítójáról és a nyugati szerzetesek pátriárkájáról elnevezett intézetét, mint gimnáziumot 1923 szeptemberében nyitotta meg 56 tanulóval. Az 1924—25. iskolai évben az 1924. évi XI. t.-c. értelmében az intézet átalakult reálgimnáziummá.

Első otthonunk a VIII., Mária Terézia-tér 8. sz. alatt levő Pedagógiai Szeminárium volt, mivel a székesfővárostól átengedett VIII., Baross-utca 62. sz. alatt levő megszünt elemi iskolában még menekültek laktak. Ebbe az épületbe az 1925—26. iskolai év elején költözött az intézet.

Tankerületünk eddigi főigazgatója: Pintér Jenő dr. (1923—).

Iskolánk eddigi igazgatói: Kádár Titusz (1923—24), Kemenes Illés dr. (1924—).

Iskolánk eddigi tanárai: Dobrovich Ágoston dr., Holenda Barnabás dr., Horváth Kandid, Kelemen Krizosztom, Koller Pius, Kováts Arisztid, Linzer Szilárd, Vlasics Róbert, Várkonyi Hildebrand dr. szentbenedekrendiek és Kunst Gyula, Zászlós István világiak.

Iskolánk volt tanárai közül Várkonyi Hildebrand dr., filozófiai író, a pécsi Erzsébet-tudományegyetem könyvtárának igazgatója és c. rk. tanára, Holenda Barnabás dr., a pannonhalmi tanárképzőintézet tanára.

A most lefolyt iskolai évben iskolánk fennállásának ötödik évét töltötte be.

II.

Iskolánk az 1927—28. iskolai évben.

1. **Az iskolai év lefolyása.** Az 1927—28. iskolai évre szóló beiratásokat július 1-én és 2-án, folytatólagosan pedig szeptember 12-én végeztük el. A szeptember 10-én tartott alakuló értekezlet után ugyanazon a napon folytak le a javító- és különbözeti-vizsgálatok. Szeptember 13-án volt az ünnepélyes Veni Sancte a józsefvárosi plébánia-templomban, utána pedig évmegnyitó-ünnepély az iskola tornatermében. Az iskolai évet az igazgató a fegyelemről, annak értékéről és szükségességéről szóló beszédével nyitotta meg.

Az előadásokat szeptember 14-én kezdtük meg. Az előadások minden zavaró körülménytől menten nyugodtan és csendben folytak az egész iskolai év folyamán.

Június 14-én fejeztük be az előadásokat. Június 18-án voltak a vallástani vizsgálatok Krywald Ottó c. prépost, érseki főbiztos és Blieszner Ágoston prépost-plébános urak jelenlétében. Az összefoglalásokat június 15. és 20. közt végeztük el. A magánvizsgálatok írásbeli része június 15-én, szóbeli része pedig június 16-án volt. Június 28-án tartott ünnepies Te Deum után kiosztottuk a bizonyítványokat és jutalmakat.

2. **Változás a tanári karban.** Az osztályok számának szaporodása miatt Bárdos Remig, pannonhalmi főapát úr, az intézet fenntartója és kegyura intézetünkhöz helyezte *Kovács Arisztid*, okl. tanárt. A Rend több középiskolájában működött s mindenütt az ifjúság meleg és áldozatos szeretete tette kedvessé emlékét. Egy évi angolországi tanulmányútja után került intézetünkhöz, ahol minden erejét, nemes derűjét, szép tudását az ifjúságnak szentelte. Az intézet kegyura helyettes tanárokká nevezte ki *Zászlós István* okl. rajztanárt és *Kunst Gyula* okl. testnevelési tanárt. Az előbbi komoly tudásával és lelkiismeretes munkájával szolgálta az intézet ügyét, az utóbbi okos és körültekintő eljárásával, úri modorával és lelkiismeretes kötelességtudásával lopta magát az ifjúság szívébe. Szeretettel fogadtuk mindhármukat s azt kívánjuk, hogy sok gyümölcs és áldás fakadjon munkájuk nyomán.

3. **Hivatalos látogatások.** *Pintér Jenő* tanker. kir. főigazgató úr január 16-án és május 1-én látogatta meg intézetünket. A május 1-én tartott értekezleten igen értékes útmutatásokat adott az új Utasításokkal kapcsolatban s akkor közölte észrevételeit is a tanári testülettel. Az iroda kezelését és a szertárakat meg könyvtárakat *Sebestyén János* szakfelügyelő vizsgálta felül.

Krywald Ottó c. prépost és érseki főbiztos úr többször ellátogatott vallástani óráinkra. Többször üdvözölhettük vallástani óráinkon *Blieszner Ágoston* józsefvárosi prépost-plebános urat is, aki állandó meleg érdeklődéssel kíséri intézetünk munkáját.

A szakfelügyelő urak közül *Vargha György*, *Obendorf József*, *Sebestyén János*, *Schmiedt Alajos*, *Bartha József dr.* és *Bernát István* urak jelentek meg egy-egy órán.

4. **A nyilvánossági jogot** erre az iskolai évre a nm. vallás- és közoktatásügyi Minisztérium 29 357—V/1928. sz. leiratában adta meg.

5. **Valláserkölcsi és hazafias nevelés.** Intézetünknek a valláserkölcsi nevelés terén ez évben is az volt a célja, amit a krisztusi evangelium tűzött ki a lelkek elé, ut vitam habeant et abundantius habeant, hogy életet, bőségesebb, tartalmasabb, természetfölötti életet adjon az ifjúságnak. Ezt a szép, gazdag életet csak a krisztusi alapon végzett erkölcsi nevelés nyujthatja az ifjúnak, mert egyedül ennek van egységesítő hatása a lélekre. Az ifjúság csak annak segítségével egyeztetheti meg az életet formáló szeretetet és erőt, az alázatosságot és erélyességet, az igazságot és könyörületességet, az önállóságot és engedelmességet, aki életében harmóniába tudta hozni a meg nem egyeztethetőnek látszó ellentéteket.

Imádságos elmerülés Krisztus érzés- és gondolatvilágába, fenséges életébe az egyházi évnek megszentelő, életet alakító liturgiája folyamán a szentmise és szentségek kegyelmi világánál és erejével, ez volt a valláserkölcsi nevelés útja, melyen reátalál a lélek már itt a földön az Isten országára, a békére és örömre.

Ez a theocentrikus irány neveli a növendéket önzetlen életfelfogásra és ennek kapcsán a legigazibb hazaszeretetre is. Aki nem él komoly vallásos lelki életet, az nem tud kilépni a maga szűk kis világából, nincs ereje magasabb

célokért és minden melléktekintet és érdek nélkül áldozatos lélekkel harcolni, az ilyen ember egocentrikussá, önzővé lesz, az önzőnek pedig nincs hazája.

Nevelő munkánkban családiasságra törekedtünk. Szt. Benedek regulája is a családiasságon épül fel s a Rendtartásból is kiérezhető ez a törekvés azon rendelkezésében, hogy az osztályfő valósággal atyja osztályának. Az osztályfő teremti meg osztályának egészséges szellemét s ezt beállítja a nagy családnak, az iskolának közös szellemébe. A tanuló ezzel megszereti iskoláját s azon van, hogy a maga erejével is hozzájáruljon második otthonának, az iskolának értékemeléséhez.

A melegebb délutánokon iskolánk udvara hangos volt a jókedvtől, derűs gyermekkacagástól. Egy-egy szabad délután pedig az egyes osztályok osztályfőnökeik vezetésével kimentek a szabadba, hogy a szabad természet ölén önfeledten és gondtalanul játszhassanak. A nevelő számára ezek az órák igen sok értékes anyagot nyujtottak nevelő munkája számára.

A családias együttérzést hatásosan táplálták és értékesen mélyítették a vasárnapi és ünnepnapi szentmisék, amelyeken a szülő, aki elfáradt a heti robotban és gyermeke együtt imádta a mindenek Urát és gyüjtött új erőket az elkövetkező hétre. A liturgia fenségesen szép megnyilvánulása ezt az összeforradást még bensőbbé tette.

Az iskolai év folyamán tanulóink hatszor tisztították meg lelküket a bűnbánat szentségében és járultak közösen az Ur asztalához, hogy az Élet kenyerét vegyék. Ezenkívül nem volt diákmise, hogy nagyobb számmal nem táplálkoztak volna tanulóink az angyalok eledével s örömmel állapítható meg, hogy a gyermekükkel közösen áldozó szülők száma egyre jobban szaporodik. Az a szokás pedig immáron általánossá kezd lenni, hogy a tanulók osztályfőnökeik nevenapját közös szt. áldozással ünnepelik meg; együttesen járultak az Ur asztalához a tanulók meghalt osztálytársaik halálának évfordulóján. Hushagyó kedden egész napi szentségimádást tartottak tanulóink.

A nagyböjt folyamán háromnapos lelkigyakorlatokkal vitték a tanulók szívüket közelebb Istenhez és mélyítették vallásos életüket. A lelkigyakorlatokat *Szivós Donát* dr., pannonhalmi főiskolai tanár vezette igen mély hatással és gyönyörű eredménnyel. Az elmult iskolai évben megkezdett ama szokásunkat, hogy a tanulókkal egyidőben a szülőknek is rendeztünk lelkigyakorlatokat, ebben az évben is folytattuk. Nagymértékű látogatottságuk bizonysága vállalkozásunk időszerűségének. Az édesanyák számára *Czingraber Péter* kőszegi bencés tanár, az édesatyák számára pedig Szivós Donát dr. tartotta a lelkigyakorlatokat. A feketevasárnapon tartott közös szentáldozás fejezte be a közös lelkigyakorlatokat.

A szeptember hóban tartott Szt. Gellért-körmeneten az ifjúság küldöttségileg vett részt Vlasics Róbert tanár vezetésével. Az október 16-án lefolyt eucharisztikus körmeneten, továbbá a józsefvárosi úrnapi körmeneten az egész ifjúság testületileg vett részt. Május 16-án közel 100 tanuló vette fel a bérmálás szentségét a bíboros hercegprímás kezéből.

A pogány missziók érdekében egyre fokozodó munka és áldozatkészség nyilvánult meg növendékeinkben. Lelkes apostolai voltak a missziós gondolatnak kifelé és befelé egyaránt. Terjesztették a katholikusok világhelyzetét ismertető nyomtatványokat, nagyobb számban olvasták és olvastatták a missziós lapokat és anyagi támogatásra lelkesítették övéiket és ismerőseiket. 300 pengőt gyüjtöttek össze a budatétényi missziós szerzet céljaira, ahonnan ők lapjaik, üzeneteik és látogatásuk útján sok impulzust kaptak e szent munkára.

Imádságaik, szentmiséik és szentáldozásaik által végzett apostolkodásuk mellett nagyobb mennyiségű staniolt, bélyeget és 335 pengőt hoztak össze a missziók támogatására.

Részvéttel siettek többen a kis pogány gyermekek segítségére, hogy összerakott pénzükkel kiváltsák őket a missziós atyák útján és ebbe a munkába belevonták jó szüleiket is. Ez év folyamán 280 pengőt adtak e célra és 35 pogány gyermeket vezettek el a jó Pásztorhoz.

6. **A fegyelmi állapot** az egész iskolai év folyamán általában kifogástalan volt. A néhány esetben alkalmazott fegyelmi büntetés inkább fiatalos meggondolatlanságot büntetett, de súlyosabb természetű kihágás nem fordult elő. Az a törekvésünk, hogy a szépet és jót megszerettessük az ifjúsággal és hogy a jót önmagáért tegye, tehát az erény rangjára emelje, az egyetlen mód arra, hogy a nagy kiterjedésű fővárosban, ahol lépten-nyomon ezer veszély fenyegeti az ifjúság lelki épségét, meg tudjuk óvni a jó és helyes útján a tanulót. A szülőkkel való gyakori érintkezés, a jónak, erénynek állandó hangoztatása s gyakorlására való buzdítás, az ifjúsági Mária-Kongregáció és cserkészet bizonyultak eredményes eszközöknek ezen a téren is. Sajnálattal kell azonban megállapítanunk, hogy újságjainknak mindent kicsúfoló hangja, a tekintélyek felett való elcelődés, itt-ott a finomnak nem mondható hang az ifjúságnál is érezteti hatását. A szülőknek ezen a téren óvatosabbnak kellene lenniök, hogy vagy ne adjanak újságot gyermekük kezébe, vagy pedig csak olyant adjanak, amelyben ezt a hangot nem olvashatja az az ifjú, akit a tekintély tiszteletére nevelnek.

7. **Tanulmányi előmenetel.** Az iskolai év első felében a tanulmányi előmenetel több kívánni valót hagyott maga után, de a második felében általában jónak mondható. Az iskola munkáján kívül része van ebben az eredményben a szülőknek is, akik állandó érdeklődéssel kísérték gyermekeik tanulását és szívesen fogadták a tanárok útmutatását. Sok szülő maga is tanult gyermekével együtt. A tanulók, különösen az I. osztályosok lassan hozzászoktak ahhoz, hogy otthon is kell dolgozniok. Otthoni munkájuk pedig lényegesen megkönnyebül akkor, ha az iskolában figyelnek. A tanulmányi előmenetelben is nagy hasznát láttuk az Ellenőrző Naplónak, a fegyelmezésben pedig megbecsülhetetlen segítő eszköznek bizonyult ebben az iskolai évben is. A tanárnak akár a tanulást, akár a viseletet megrovó megjegyzése súlyos büntetésszámba ment.

8. **Rendkívüli tárgyak.** a) *Német társalgási gyakorlatok.* Vezető tanár: Linzer Szilárd. A társalgásban a Kemény-féle német – magyar beszédgyakorlatok könyve nyomán haladtak a növendékek. Többen foglalkoztak a német monda- és mesevilág értékes kincseivel az Uvachrom-féle lapok útján, melyek színes, művészi képeikkel beleringatták a tanulót a monda és mese hangulatába s így élvezetessé, könnyűvé tették számára a munkát. Nagyobb szorgalmat tanusítottak e téren Kárász Zoltán V. oszt., Mártonffy Miklós és Szarvas Béla IV. oszt., Szarvas Zoltán és Tatár József III. oszt. és Della Donna Mihály II. oszt. tanulók. Az órákat élénkítették újabb német diáknóták és hazatias dalok.

b) *Angol nyelv.* Vezető tanár: Kovács Arisztid. Heti két órában angol nyelvű beszédgyakorlatok folytak. Több költői és prózai szöveget tanultak könyv nélkül és néhány éneket énekeltek.

c) *Gyorsírás.* Vezető tanár; Koller Pius dr. Két csoportban tanulták a tanulók heti két órában. Havonkint házi versenyek is voltak. A tanulók a Radnai-rendszert tanulták.

d) *Ének.* Vezető tanár: Linzer Szilárd. Az idei tanév folyamán megalakult

az intézet növendékeinek vegyes énekkara, mely dec. 8-án és márc. 21-én több számmal szerepelt az iskolai ünnepségek műsorában.

Különös szeretettel foglalkozott az ifjúság a hagyományos bencés gregorián korális-énekkel. Ha a muzsikát Wagner Richard után a szeretet nyelvének nevezzük, akkor joggal nevezhetjük a gregorián muzsikát az Istenszeretet nyelvének, mely népeket összekötő és kibékítő nagy és szent szeretetre nevel bennünket. Aki a Szentlélek ez örökszép muzsikáját megtanulta értékelni és énekeit, melodiáit kellő előkészülettel, imádságos lélekkel ajkára veszi, az idővel kiűzi az Isten házából korunknak mindent átjáró szubjektivizmusát, ledönti a vallásos önkeresés bálványát és erősíti, sőt diadalra juttatja a liturgia theocentrikus szellemét.

Az I. osztály 10 lelkes növendékével kibővült kar több alkalommal énekelt az intézeti szentmiséken, a bencés obláták közös szentmiséin, ünnepies alkalmakkor a plébánia-templomban a Józsefvárosban, katholikus nagygyűlések idején az Örökimádás-templomban és az Eucharisztikus-film bemutatóin a Corvin-mozgóban, két esetben rádióba a Studióból és az Egyetemi-templomból, hol liturgikus konferenciákon több husvéti és pünkösdi gregorián melodiát is énekeltek a fiúk. És mindezen alkalmakkor az volt a legszebb elismerés számukra, ha azt hallhatták magukról: Orando cantavimus et cantando oravimus.

e) *Zene.* Vezető tanár: ceglédi Szekeres Ferenc. Hegedűt és zongorát tanultak négy-négy csoportban. Az iskolai év végén házi vizsgálat keretében mutatták be a tanulók a tanultakat.

Az intézetnek még a mult iskolaév folyamán megalakult vonós zenekara az idei évben is nagyon sokat fejlődött és értékes darabokat adott elő a dec. 8. és márc. 21-iki intézeti ünnepségeken. A zenekart Loschdorfer János polg. isk. igazgató úr nevelte és vezette nagy zenepedagógiai hozzáértéssel, áldozatos türelemmel és szeretettel. Az év folyamán szerzett a kar két nagybőgőt, egy brácsát és 12 kottatartót.

f) *Vívás és külön torna.* Vezető tanár: Kunst Gyula. Mindkét tárgyat heti két órában és két csoportban tanulták a tanulók. Az évvégén tartott torna-ünnepélyen számoltak be a tanulok az elért eredményről.

9. **Egészségi állapot.** Bár súlyosan fertőző betegségek megkímélték az iskolát, az egészségi állapot nem volt kedvező. Nagy mértékben léptek fel a meghülésből származó mandula-gyulladások, amelyek néhány esetben hosszan tartó betegséggel járó következményeket eredményeztek. Az iskola orvosa két esetben tartott hivatalos szemvizsgálatot Május hóban 41 tanulót újraoltott a kerületi tisztiorvos.

A halál angyala is ellátogatott hozzánk és három liliomszálat tört le iskolánk virágos kertjében. Alig távoztak tanulóink az iskolából, hogy a nagyszünidőben kipihenjék fáradalmukat, vakbélműtétben meghalt *Kiss István* II. oszt. tanuló. Beteg szíve nem bírta ki a műtétet. Igen megrendítő körülmények közt hagyott itt bennünket a kis feketeszemű *Török Jenő* II. oszt. tanuló. Még a vakációban is akart tanulni s ezért jó szülei elvitték Grázba, ahol álmában kiesett a II. emelet ablakából és szörnyethalt. Január hóban pedig elköltözött *Mayerböck Gáspár*, III. oszt. tanuló, aki nem tudta legyőzni a súlyos tüdőgyulladást. Szélíd és szép lelke Istennek tetszett s ezért elvitte szülei nagy bánatára. A III. osztály immár öt halottjának képét őrzi.

10. **Iskolai ünnepélyek.** Egy-egy kiválóbb alkalomból az iskola ünnepi díszt öltött s kilépett a nyilványosság elé, hogy hódoljon a nemzet nagy eseményeinek, nagy eszméknek s azok hordozóinak. Nevelő és oktató célt szolgáltak

az ünnepélyek is, de a szülőknak is bemutatták ilyenkor a tanulók tudásuk javát.

Október 6-án gyászmise után megemlékeztünk az aradi tizenháromról. Az ünnepi beszédet Horváth Kandid tanár mondta. December 8-án kongreganisták felvétele alkalmából iskolai ünnepély is volt. (l. lent). Március 15-én szentmise után az ifjúság maga rendezte ünnepséggel adózott a nap nagy eseményének. Az ünnepi beszédet Tanos Ferenc V. oszt. tanuló mondta.

Nagy rendalapítónknak és intézetünk védőszentjének ünnepét március 21-én tartottuk meg. Délelőtt ünnepi szentmise volt a józsefvárosi templomban, délután pedig műsoros ünnep. Ezen az ünnepi beszédet Blazovich Jákó, bencés igazgató mondta. Ezen ünnepünkön a szülőkön kívül nagy számban jelentek meg az öreg bencés diákok is, élükön Térfy Béla, v. miniszterrel.

Május 25-én tartottuk meg a hősök ünnepét. Értük ajánlottuk fel a szentmisét, az igazgató pedig ünnepi beszéd keretében áldozott emléküknek.

11. **Sírgondozás.** Pintér Jenő tanker. kir. főigazgató úr évekkel ezelőtt azt a kegyeletes gondolatot vetette fel, hogy a nemzet nagy íróinak, tudósainak, művészeinek a budapesti temetőben levő elhanyagolt sírjait az egyes középiskolák vegyék szerető gondjaikba. Intézetünk a nemzet nagyjai iránt való köteles hálából és kegyeletből Czuczor Gergelynek, a magyar bencés rend e kiváló költő és tudós tagjának sírját vállalta gondozásra. A költő sírjánál november 1-én délután az intézet cserkészcsapata állott díszőrséget, november 2-án pedig az egész intézet kivonult a virágokkal feldíszített sírhoz a Kerepesi-temetőbe. A sírnál Kelemen Krizosztom tanár emlékezett meg annak néma lakójáról; imádság és ének után pedig mécsest gyujtottunk a síron emlékezésünk jeleként Ugyanakkor Vörösmarty Mihály sírjára is helyeztünk koszorút.

12. **Szülői értekezletek.** A nevelés körébe vágó kérdések talán sohasem foglalkoztatták a szülőket annyira, mint napjainkban. De szellemi táplálékuk e téren rendesen az újság, ahol nem egyszer találunk és olvasunk nagy súllyal bíró kérdésekről kellemes csevegéseket, felületes elmefuttatásokat, hozzá nem értő kritikákat. S mint mindenben, e kérdésben is az újságok irányítják a közvéleményt. Az ilyen felületes nevelő munkát vannak hivatva ellensúlyozni a szülői értekezletek. A nevelés kérdései iránt való érdeklődést pedig bizonyítja az a körülmény, hogy a szülők mindig nagy számban jöttek ezekre az értekezletekre. Az iskolai év folyamán három értekezletet tartottunk. Az elsőt az iskolai év elején, amikor az igazgató a fegyelemről, annak értékéről és fontosságáról szólt a szülőkhöz és tanulókhoz. A második értekezleten az I. oszt. tanulók szüleivel ismertettük meg az intézet nevelő eljárását. A március 27-én tartott harmadik értekezleten pedig a túlterhelés kérdését vitatták meg. Az igazgató hosszabb előadás keretében foglalkozott a túlterhelés kérdésével s adott útmutatásokat a szülői háznak e baj megszüntetésére.

13. **Tanulmányi kirándulások.** Ezeknek egyik célja az volt, hogy a tanultakat szemléltessük, az ismereteket tágítsuk. Másik céljuk pedig, hogy a főváros rossz levegőjéről legalább néhány órára kivigyük a szabad természet ölére tanulóinkat. Ezen utóbbi kirándulások száma elég nagy volt az iskolai év folyamán.

Nagyobb tanulmányi kiránduláson volt a IV. osztály június elején, amikor a tokodi és dorogi bányákat nézték meg. Az V. osztály több gyárat és múzeumot, meg gyüjteményt nézett meg. Az I. oszt. tanulók az intézet hagyományaihoz híven június 25—27-én Pannonhalmára zarándokoltak s ezzel az úttal kapcsolat-

ban megnézték Zircet és Székesfehérvárt. A II. osztály tanulói június 25—27-én Tihanyban, Balatonfüreden és Tótvázsonyban voltak.

14. **Segélyezés, jutalmak.** Az ifjúságot s ebben a magyar jövőt szerető nemes szívek áldozatos lélekkel siettek szegényebb sorsú tanulóink támogatására. Hálával jegyezzük fel nevüket, de hálával gondolunk azokra is, akik nem engedték nevük közlését.

a) Bárdos Remig dr., pannonhalmi főapát úr őméltósága 45 tanulónak adott teljes és fél tandíjkedvezményt 1200 P értékben. Őméltósága jóvoltából két tanuló kapott reggelit és ebédet a székházban 1400 P értékben.

b) Blieszner Ágoston józsefvárosi prépost-plébános úr jóságából a Szent József-egyházközség 400 P-t adott szegény tanulók tandíjának fedezésére. Egy öreg diákunk és kis tanítványunk édesanyja 240 P-t adott ugyanezen célra. Egy szegény tanuló teljes iskolai díját kifizette Schmiedhoffer Gyula igazgató úr, egy kis tanítványunk édesanyja ugyanezen célra 50 P-t adott.

c) Ruhaneművel a következő nemes szívek segítették tanulóinkat: Frenreisz Antalné, Bogdán Béláné, Török Jenőné, Fekete Zsigáné úrasszonyok. A Krizantemum asztaltársaság karácsonykor egy derék tanulónkat tetőtől talpig felöltöztetett.

d) Karácsonykor N. N. 10, Nemes Jenő min. osztálytanácsos úr pedig 20 P-t ajándékozott egy-egy szegény tanuló karácsonyára.

e) „Bencés Papa" aláírással a posta 400 P-t hozott kápolnánk számára és 40 P-t Szent Antal szegénye számára.

f) Gerlei Ervin dr., postatitkár úr egy szép feszülettel ajándékozta meg az V. osztály termét.

g) Szertáraink gyarapításához járultak hozzá a következő adakozók: Morbitzer Jenő vezérigazgató úr 70 darab fából készült testet ajándékozott a rajzszertárnak. Vargha György dr. szakfelügyelő úr 60, Magyarországról szóló diapozitívval gyarapította földrajzi szertárunkat. Lehmann Imre úr 25 drb. háborús képet, Berzsenyi Imre úr egy irredenta térképet, Stein Márton igazgató úr „Serédi Jusztinián hazatérése" c. filmet ajándékozta az intézetnek.

h) Évvégi jutalmakra a józsefvárosi hitközség 50, Wagner János építész úr 40, Molnár Bertalan, bencés noviciusmester 5 P-t, Blieszner Ágoston prépost-plébános úr 8, Zimmermann Dezső úr 8, az Élet-nyomda r. t. 12, Berzsenyi Imre úr egy, névtelen két kötet könyvet ajándékozott.

i) Jótevőink sorában kell megemlékeznünk Murarik Antal tanár úrról, aki az egész iskolai év folyamán nemes játékával kísérte vasár- és ünnepnapi istentiszteleteinket és Loschdorfer János polgáriiskolai igazgató úrról, aki a vonós kart vezette szép eredménnyel.

15. A Magyar Szent Benedek-rend volt tanítványai évekkel ezelőtt egyesületbe tömörültek **Kath. Bencés Diákok Egyesülete** néven. Az egyesületnek Budapesten is van osztálya. Az egyesület tagjai meleg érdeklődést tanusítottak intézetünk dolgai iránt is. Szorgalmasan látogatták ünnepélyeinket és áldoztak kis diákjaink segítésére. Június hó 24-én az Esztergomban 20 évvel ezelőtt érettségizett tanulók intézetünkben jöttek össze találkozóra. Ezen alkalomból 200 P-t adtak szegény tanulóink segítésére. Főiskolás diákjainkat is gondozásunkba vettük s igyekeztünk nehéz helyzetükön segíteni.

III.

A tanári testület működési köre.

1. Hatóságok.

A budapesti szentbenedekrendi Szent Benedek katholikus reálgimnázium fenntartója a pannonhalmi Szent Benedek-rend. Az intézet kegyura: **Bárdos Remig dr.**, pannonhalmi főapát.

Tanulmányi tekintetben az iskola a m. kir. vallás- és közoktatásügyi, minisztérium és a budapesti tanker. kir. főigazgatóság vezetése alatt áll. Vallás- és közoktatásügyi miniszter: **gróf Klebelsberg Kunó dr.**, v. b. t. t. Államtitkár: **Korniss Gyula dr.**, egyetemi ny. r. tanár. A minisztériumi középiskolai ügyosztály főnöke: **Vajdinger Gyula dr.**, min. tanácsos. A budapesti tankerület kir. főigazgatója: **Pintér Jenő dr.**, a Magyar Tudományos Akadémia, Szt. István Akadémia Kisfaludy-Társaság és Petőfi-Társaság tagja. Érseki főbiztos: **Krywald Ottó**, c. prépost.

2. Tanári testület.

a) *Igazgató*:

Kemenes Illés dr., bencés áldozópap. Szaktárgyai: latin, görög. Tanította a vallástant az I., II. és V. osztályban. Szolgálati éveinek száma 19, ebben az iskolában 4.

b) *A tanári testület tagjai*:

1. A Szent Benedek-rend tagjai:

Dobrovich Ágoston dr., bencés áldozópap, a IV. osztály főnöke, a tanári könyvtár őre. Szaktárgyai: latin, történelem. Tanította a vallástant, latin nyelvet és történelmet a IV. osztályban, a történelmet a III. és V. osztályban. Szolgálati éveinek száma 7, ebben az iskolában 5.

Horváth Kandid, bencés áldozópap, az V. osztály főnöke, igazgatóhelyettes, a Mária-kongregáció prézese és az Önképzőkör vezetője. Szaktárgyai: magyar, latin. Tanította a magyar nyelvet a III., IV. és V. osztályban, a latin nyelvet az V. osztályban. Szolgálati éveinek száma 12, ebben az iskolában 5

Kelemen Krizosztom, bencés áldozópap, a II. osztály főnöke, ifjúsági ünnepi hitszónok. Szaktárgyai: magyar, latin. Tanította a magyar nyelvet a II. osztályban, a latin nyelvet a II. és III. osztályban. Szolgálati éveinek száma 18, ebben az iskolában 2.

Koller Pius dr., bencés áldozópap, ifjúsági hitszónok, a természetrajzi és földrajzi szertár őre, a segélyző könyvtár könyvtárosa. Szaktárgyai: természetrajz, földrajz. Tanította a földrajzot az I., II., III. és IV. osztályban, a természetrajzot a II., IV. és V. osztályban. Szolgálati éveinek száma 4, ebben az iskolában 4.

Kováts Arisztid, bencés áldozópap, az I. osztály főnöke, az ifjúsági könyvtár őre. Szaktárgyai: latin, görög, francia. Tanította a magyar és latin nyelvet és természetrajzot az I. osztályban, a francia nyelvet az V. osztályban. Szolgálati éveinek száma 13, ebben az iskolában 1.

Linzer Szilárd, bencés áldozópap, a III. osztály főnöke, a Mária-kongregáció prézese. Szaktárgyai: magyar, német. Tanította a vallástant a III. osztályban, a német nyelvet a II—V. osztályban. Szolgálati éveinek száma 8, ebben az iskolában 3.

Vlasics Róbert, bencés áldozópap, cserkészparancsnok, a fizikai szertár őre. Szaktárgyai: matematika, fizika. Tanította a matematikát a II—V. osztály-

ban, a fizikát a III. osztályban. Szolgálati éveinek száma 6, ebben az iskolában 4.

2. Világi tanárok:

Kunst Gyula, okl. h. testnevelési tanár, a tornaszertár őre és az ifjúsági sportkör vezetője. Tanította a tornát az I—V. osztályban. Szolgálati éveinek száma 3, ebben az iskolában 1.

Zászlós István okl. h. rajztanár, a rajzszertár őre. Tanította a matematikát az I. osztályban, a szabadkézi rajzot az I—V. osztályban. Szolgálati éveinek száma 3, ebben az iskolában 3.

b) *A rendkívüli tárgyak tanárai*:

Koller Pius dr., tanította a gyorsírást.

Kováts Arisztid, tanította az angol nyelvet.

Kunst Gyula, tanította a vívást és külön tornát.

Linzer Szilárd, vezette a német társalgási gyakorlatokat és tanította az éneket az I. és II. osztályban. Az ifjúsági énekkar vezetője.

Szekeres Ferenc, tanította a zongorát és hegedűt.

c) *Iskolaorvos*: **Domokos Géza dr.**

4. Tantárgyfelosztás.

A tanár neve	Minősége	Szaktárgyai	I.	II.	III.	IV.	V.	Heti óraszám	Osztályfő	Mellékfoglalkozás
Kemenes Illés	igazg.	latin görög	vall. 2	vall. 2			vall. 2	6		
Dobrovich Ágoston	r. tan.	latin tört.			tört. 3	vall. 2 latin 5 tört. 3	tört. 3	16	IV.	Tanári könyvtár őre
Horváth Kandid	"	magy. latin			magy. 4	magy. 3	magy. 3 latin 5	15	V.	Igazgató h., önk.-kör vez.
Kelemen Krizosztom	"	"		magy. 4 latin 6	latin 6			16	II.	Ifjúsági hitszónok
Koller Pius	"	termr. földr.	földr. 3	földr. 3 termr. 2	földr. 2	földr. 1 termr. 3	termr. 3	17		Ifjúsági hitszónok, szertárőr
Kováts Arisztid	"	latin görög	magy. 5 latin 6 termr. 2				franc. 5	18	I.	Ifjúsági könyvtár őre
Kunst Gyula	h. tan.	torna	torna 2	torna 2	torna 2	torna 2	torna 2	10		Szertárőr, a sportkör vezetője
Linzer Szilárd	r. tan.	magy. német	ének 1	német 3 ének 1	vall. 2 német 3	német 4	német 3	17	III.	Kongr. praeses
Vlasics Róbert	"	mat. fizika		mat. 4	mat. 4 fizika 2	mat. 4	mat. 3	17		Ert. jegyz., cserk. par.
Zászlós István	h. tan.	rajz	mat. 6 rajz 2	rajz 2	rajz 2	rajz 2	rajz 1	15		Szertárőr

IV.

A tanárok társadalmi és irodalmi munkássága.

Kemenes Illés dr. igazgató. A Kath. Tanáregyesület igazgató-választmányának tagja, a Philologiai Társulat vál. tagja, a Szt. István-Társulat igazgató-választmányának tagja, a Sz. Gellért-kollégium felügyelő-biz. tagja, a Magyar Tanárok Nemzeti Szövetsége igazg. és történelmi-filológiai szakosztályának elnöke, a Sz. József-hitközség tanácsának és képviselőtestületének tagja, a Kath. Bencés Diákok Egyes. budapesti osztályának ügyv. igazgatója, az Iuventus c. latin nyelvű ifjúsági lap szerkesztője, a Foederatio Emericana főpapjának helyettese, a Sz. Imre centenáriumát előkészítő-bizottságnak tagja. Latin alaktanának IV. kiadását és Friml Aladár dr.-ral írt Latin mondattanának II. kiadását rendezte sajtó alá. Több alkalmi beszéden és konferencián kívül a Szótár használatáról és a Latin és görög nyelvi tanárképzésről tartott felolvasást a budapesti Kath. Tanári Körben, a szelídségről pedig a budapesti papság havi konferenciáján. Cikkeket írt a Iuventusba. A VII. ker. állami Madách Imre-gimnáziumban a B. csopotban a szóbeli érettségi vizsgálatokon elnökölt.

Dobrovich Ágoston dr. az Esztergom és Vidéke Rég. és Tört. Társulat vál. tagja, a Sz. Kelemen-cselédkongregáció prézese, a közp. Sz. Zita-Kör lelki igazgatója. Irodalomtörténeti, magyar történelmi és szociális tárgyú előadásokat tartott a Sz. Zita-Kör továbbképző tanfolyamán, lelkigyakorlatokat tartott a Sz. István-gimnázium felsőbb osztályosainak és a Dugonics-utcai elemi iskolában és számos helyen mondott prédikációkat. A Iuventus kiadóhivatali főnöke.

Horváth Kandid a Szt. Skolasztika Obláta-szövetség és a Kath. Háziasszonyok Orsz. Szöv. lelkiigazgatója. Konferencia-beszédeket mondott a H. O. Sz.-ben, az ifjúsági csoportban, az Orsz. Leányegyesületben, szent beszédeket több templomban. Lelkigyakorlatokat tartott Esztergomban, a Szt. Skolasztika Obl.-szövetségben, az Erzsébet-telepi híveknek, a kőbányai leventéknek, az Iparrajziskola és a Lónyai-utcai tanoncoknak. Hetenkint hitvédelmi előadásokat tartott iparostanoncoknak és az Iparrajziskola növendékeinek.

Kelemen Krizosztom a Foed. Emericana Carpathia corp. lelkésze, a Soc. Testvérek r. gyóntatója, a kecskeméti és józsefvárosi oblatusok igazgatója. Hat lelkigyakorlatot vezetett és számos szent beszédet mondott. Az egyetemi templomban liturgikus előadásokat tartott. Cikkeket írt a Kath. Almanachba s egy Díszalbumba, a Nemzeti Ujságba, a Kath. Nők lapjába, a Pásztorba, a Kath. Háziasszonyok lapjába, a felvidéki Szűz Mária virágos kertje című lapba.

Koller Pius dr. a Foederatio Emericana Boconia corp. lelkésze. Cikkeket írt a Pannonhalmi Szemlébe és az Ifjúság és Élet című lapokba.

Kováts Arisztid a Kath. Bencés Diákok Egyesülete főiskolás csoportjának egyházi elnöke. A bencés főiskolások számára angol nyelvi tanfolyamot tartott heti 2 órában.

Kunst Gyula több levente-csoportban és sport-körben töltötte be az oktatói tisztet. Az olympiai bajnokságra készül a szertornán.

Linzer Szilárd a Sophianum leánynevelő intézet növendékeinek r. gyóntatója, a pestvidéki fogházban s az oblátáknál szt. beszédeket mondott. Cserkészjelentéseket írt a Komáromi Lapokba a felvidéki táborozásról.

Vlasics Róbert a Foederatio Emericana Arrabona corp. lelkésze. Előadá-

sokat tartott a coproratióban. A Magy. Cserkész-szövetség I., budapesti kerületének intéző-biz. tagja. Cikkeket írt a cserkészvezetők lapjába.

Zászlós István tart. hadnagy, a bronz vitézségi érem, Károly-csapatkereszt tulajdonosa. Győr városa számára elkészítette Gárdonyi Géza bronz-mellszobrát, a soproni Szt. Asztrik-gimnázium számára pedig a háborúban hősi halált halt növendékek hadiemléktábláját.

V.

Tananyag.

Az 1889. Gimnáziumi Tantervben s az újabb miniszteri rendeletekben, illetőleg az 1926. évi Tantervben megkívánt összes tanítási anyagot a maga teljességében elvégeztük.

VI.

Tankönyvek.

I. osztály. Római nagyobb Katekizmus. Alszeghy-Sík: Magyar nyelvtan és olvasókönyv. Székely-Kemenes: Latin nyelvtan. Székely-Incze: Latin olvasókönyv. Tőkés-Kerékgyártó: Természetrajz. Kalmár-Varga: Földrajz. Gidró-Mattyasovszky: Számtan és Geometria. Kozma-Kőrösi: Rendszeres földrajzi atlasz. Égi Lant.

II. osztály. Római nagyobb Katekizmus. Pokorny: Ószövetségi bibliatörténetek. Alszeghy-Sík: Magyar nyelvtan és olvasókönyv. Székely-Kemenes: Latin nyelvtan. Székely-Incze: Latin olvasókönyv. Bitter-Teveli: Német nyelvkönyv. Tőkés-Kerékgyártó: Természetrajz. Kalmár-Varga: Földrajz. Gidró-Mattyasovszky: Számtan és geometria. Kogutovitz: Atlasz. Égi Lant.

III. osztály. Római nagyobb Katekizmus. Pokorny: Ujszövetségi bibliatörténetek. Alszeghy-Sik: Rendszeres magyar nyelvtan és olvasókönyv. Friml-Kemenes: Latin mondattan. Incze: Latin olvasókönyv. Bitter-Teveli: Német nyelvkönyv. Kalmár-Varga: Földrajz. Mattyasovszky: A fizika elemei. Balogh: Magyarország története. Gidró-Mattyasovszky: Számtan és geometria. Kogutovitz: Atlasz. Bartos-Kurucz: Tört. Atlasz. Égi Lant.

IV. osztály. Római nagyobb Katekizmus. Pokorny: Szertartástan. Alszeghy-Sík: Stilisztika. Lehr: Arany Toldija. Esztergomi-Pirchala: Latin nyelvtan. Reibner: Res Romanae. Bitter-Teveli: Német nyelvkönyv. Marczell-Szolomajer: Egyetemes történelem. Kalmár-Varga: Földrajz. Borosay-Mattyasovszky: Algebra és Geometria. Kerékgyártó Somogyi: Ásványtan és kémia. Kogutovitz: Atlasz. Bartos-Kurucz: Tört. Atlasz. Égi Lant.

V. osztály. Római nagyobb Katekizmus. Schütz: Hittan. Barta-Prónai: Retorika. Csengeri: Szemelv. Ovidiusból. Várkonyi: Szemelv. Ciceróból. Bitter-Teveli: Német nyelvkönyv. Birkás: Francia nyelvtan. Ujházy: Egyetemes történelem. Borosay: Algebra és Geometria. Tőkés: Állattan. Bartos-Kurucz: Tört. Atlasz. Égi Lant.

VII.

Könyvtárak és szertárak.

1. **A tanári könyvtár** hatalmas szaporulatot mutat. Vétel útján 92 kötettel gyarapodott könyvtárunk, ajándékozás útján pedig 904 kötettel. Főapát urunk őméltósága jóságából ugyanis néhai Halbik Cyprián, tihanyi apát könyvtárát intézetünk kapta meg. Jótevőink közé kell még sorolnunk Molnár Béda, tihanyi bencés ny. tanárt, Zimmermann Dezső és dr. Angyal Kálmán, tabáni apát-plébános urat. A könyvtár állománya: 2622 mű, 3112 kötetben.

2. **Az ifjúsági könyvtár** vétel útján 70, a komáromi bencés gimnázium ajándékából 35, a tanulók ajándékából pedig 8 művel gyarapodott. A könyvtárra fordított összeg; 327 P 72 f. Állománya:

3. **A segélyző könyvtár** gyarapodása 190 tankönyv. A Mária-kongregáció 433 P 90 f. értékű könyvet és 113 P 30 f-t ajándékozott. Könyvsegélyben részesült 103 tanuló. Állománya: 556 kötet. A budapest-vidéki fogháznak a kiselejtezett tankönyvekből 137 kötet könyvet ajándékozott a segélyző könyvtár.

4. **A fizikai szertár** ebben az iskolai évben nem gyarapodott, csak a szerek javítására és jókarban tartására fordítottunk gondot.

5. **Természetrajzi és kémiai szertár** gyarapodása egy ásványszekrény 230 P értékben. Kémiai szerekre és felszerelésekre 250 P-t fordítottunk.

6. **Földrajzi szertár gyarapodása.** Ajándékozás útján: Vargha György dr. szakfelügyelő úr Magyarországról szóló 60 drb diapozitivet ajándékozott. Vétel útján szereztük meg Magyarország nevezetesebb emlékeinek fényképeit, továbbá Olaszország műemlékeit.

7. **Történelmi szertár** gyarapodása 7 történelmi térkép 230 P értékben.

8. **A rajzszertárt** gyarapította Morbitzer Jenő vezérigazgató úr 70 fából készült testmintája. Vétel útján gyarapodott a művészettörténeti oktatáshoz szükséges fali képekkel, továbbá a rajzoktatást szolgáló lepkékkel és rovarokkal.

9. **Tornaszertár.** A nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr kegyességéből szertárunk a következő tornaeszközökkel gyarapodott: 4 pár gyűrűhinta, 4 drb mászópózna és kötél, 1 drb ugrószekrény, 1 pár ugrómérce, 2 drb ugrószőnyeg, 50 drb tornabot, 1 drb bottartó állvány, 1 drb rugódeszka s ezen eszközök felszerelése.

VIII.

Ifjúsági egyesületek.

1. Mária-Kongregáció.

A Magyarok Nagyasszonyának oltalma és Szent Imre herceg pártfogása alatt álló Mária-Kongregáció a tagok nagy száma miatt és az intenzívebb életműködés biztosítása céljából osztályonkint külön működött. Az I. oszt. tanulók a II. félévben kezdték a gyűléseket látogatni, mint jelöltek. Gyűlések rendesen hetenkint voltak, melyek váltakozva majd a benső lelki elmélyedést, majd a külső apostoli munkát szolgálták.

Szeplőtelen Fogantatás ünnepén újabb 52 tag állott a Szent Szűz zászlaja alá, kiket főtiszt. Bliesznер Ágoston prépost-plébános úr vett fel ünnepélyes szentmise keretében a plébánia-templomban. A fölvétel napján délután kongre-

gációs ünnepség volt az intézet tornacsarnokában, mely ünnepségnek első részéből kiemelkedett gulácsi Gulácsy József tábornok úr közvetlen, szívhezszóló kongreganista beszédje. Az ünnepség második része Váradi-Poldini Vadrózsa c. ifjúsági daljátéka volt, melyet zongorán finom művészettel kísért Loschdorfer János polg isk. igazgató úr. Az egész ünnepség szép erkölcsi és anyagi sikerrel végződött, melynek maradandó emlékéül a kongregációs ifjúság egy ragyogó szép szentségmutatóval ajándékozta meg a kápolnát. Blieszner Ágoston prépostplébános úr pedig 50 P-t adományozott a kongregációk céljaira.

A kongregáció 4 szakosztályban fejtette ki apostolkodó munkáját hitvédelmi, liturgikus, missziós és karitatív irányban.

A hitvédelmi szakosztályok szent vallásunk hittartalmának öntudatosítására törekedtek; foglalkoztak a Magyarországban egyre terjedő szektákkal (Üdv-hadsereg, adventisták, babtisták), hogy hozzátartozóikat és ismerőseiket ezek tanainak és kiadványainak veszedelméről felvilágosítsák és azok terjedését erejükhöz képest megakadályozzák; terjesztették ezenkívül a keresztény lapokat, újságokat. Maguk is járatták az Élet, Magyar Kultúra, Pannonhalmi Szemle, Mária-Kongregáció, Zászlónk, Kis Hitterjesztő kath. lapokat és szorgalmasan olvasták azokat. A liturgikus szakosztályok munkája az Isten háza, az oltár körül folyt le. E szakosztályok tagjai az istentisztelet bensőségének, fényének emelésére törekedtek. Foglalkoztak a szentmisével, az egyházi évvel és munkájukba az I. oszt. jelöltek kezdeményezésére belevonták édesanyjukat is, kik ízléses ministerruhákat készítettek. Oltárszolgálatukat igyekeztek szent Tarzicius szellemében végezni és a kápolnában szombatonkint lelkes odaadással dolgoztak. (Missziós szakosztályról l. a missziós jelentést.) A karitatív szakosztályok résztvevő szívvel karolták fel a szegényeket. Karácsonykor több éhező, didergő gyermeknek szereztek kedves örömöket. Más alkalmakkor pedig 12—12 nyomorgó fiút hívtak meg közéjük és kiosztották e célra összegyüjtött 100 P pénzüket, sok alsó és felső ruhájukat és szüleiktől kapott élelmiszereiket. Örömük mindannyiszor nagy volt, mert a megosztott öröm kettős öröm.

Kongregációs életünk teljes egészében a jövendő öntudatosan katholikus férfilélek hivatására igyekezett az ifjúságot ránevelni. Élni Krisztus életét és végezni Krisztus munkáját, ut in omnibus glorificetur Deus.

2. Önképzőkör.

1928 január 21-én tartott alakuló értekezleten indult meg intézetünkben az önképzőköri élet. Horváth Kandid vezetőtanár miután ismertette az Önképzőkör célját, a tagok választása alapján kinevezte az első tisztikart. Ifj. elnök: Marencsák Ernő, alelnök: Horváth László, főjegyző: Murarik Antal, aljegyző: Kocziány Pál, megbetegedése után: Rimeg Emil, pénztáros: Szőke János könyvtáros: Kemény György, háznagy: Mudrány István. Az alakuló értekezleten kívül a kör 3 rendes és 2 ünnepi ülést tartott. A tagok működése eleven volt; elhangzott 3 beszéd, 5 felolvasás, 12 szavalat, egy tag több, saját szerzeményű költeményét olvasta fel, a két zeneszám pedig a gyüléseket színessé és hangulatossá iparkodott tenni. A kör tagjai az V. oszt. tanulói voltak.

Serényen folyt az önképzés az alsó osztályokban is. Legszebb eredményt a III. oszt. tanulói mutattak fel, kik önálló zeneszámokkal, költeményekkel, elbeszélésekkel és festményekkel tették vonzóvá és kedvessé összejöveteleiket.

3. Cserkészet.

A cserkészélet valódi kivirágzását a táborozásban éri el. Az évközben végzett belső munka, a lelki megizmosodás, a szellemi felkészültség itt kapja meg azokat a természetes kereteket, melyekben kibontakozhatik, ahol maga az élet állítja fel a legkeményebb próbát.

Intézetünk 314. sz. „Czuczor Gergely" cserkészcsapata a nagy vakációban július 4-től 20-ig rendezte meg első *nagytáborát.* Annavölgyi bánya közelében, az ú. n. Miklósberekben. A 40-es létszámú csapat lelkes önbizalommal először építette fel a maga külön kis államát, hogy két hétre saját törvényei szerint éljen és magán próbálja ki azt a társadalmi rendet, melyben mindenki ideálisan teljesíti kötelességét. Minden baj nélkül, testben-lélekben megerősödve, sok tapasztalattal gazdagodva tértünk vissza a táborból. November 6-án ünnepéllyel egybekötött beszámolót tartottunk a táborban készült vetített képekkel és sikerült műsorral. Ez alkalommal Bárdos Remig pannonhalmi főapát úr őméltósága is megtisztelt bennünket jelenlétével.

Az iskolai év folyamán a csapat élete gazdag belső és külső munkával telt el.

A *belső munka* célja az ideális cserkészlelkület kialakítása volt. Ezt szolgálta elsősorban az az örsvezetői tanfolyam, melyben 12 örsvezető megtanulta a mások vezetésének titkát: hogyan kell az engedelmességet és parancsolást, a jó példaadást és tanítást összhangba foglalni. Eredményeképen május 28-án egésznapos kirándulás keretében felavattuk csapatunk első vizsgázott örsvezetőit, kik közül néhányan az orsz. örsvezetői táborban is résztvettek és kitüntették magukat.

A jó munka és kötelességtudás fokozását célozták az örsi és rajversenyek. A takarékosság kifejlesztésére a fiúk már az év elején megkezdték a táborozási költségek összegyüjtését, ezenkívül közös perselyben, névtelenül 120 P-t takarítottak meg a szegényebbek táborozására.

A csapat legbensőbb ünnepeit azáltal tette igazán lelkivé, hogy ünnepélyesen közös szentáldozást végzett. Igy történt ez karácsonykor, mikor kedves, családias estét is rendezett a karácsonyfa körül, valamint a parancsnok névenapja alkalmával.

Ugyancsak a cserkészszellem tökéletesítésére „Bencés Cserkész" címmel kis lap is indult meg a csapat keretein belül.

A csapat *külső munkája* igen változatos volt. A nagytábori nyilvános beszámolón kívül farsang vasárnapján vidám cserkészdélutánt rendeztünk. A gazdag műsorú, büffével egybekötött előadás nagy sikert aratott. Résztvett a csapat a világ főcserkészének tiszteletére rendezett nagy cserkésznapon, díszőrséget adott Krisztus-Király ünnepén a Vigadóba, nov. 1-én Czuczor Gergely sírjához kivonult a Szt. Gellért-ünnepségre, a hercegprímás úr fogadására stb. Az ősz és tavasz folyamán több egésznapos és félnapos kirándulást, cserkészést rendezett, hol a csapat, hol az egyes rajok a Budapestet környező szép vidékre.

Nagy lendületet mutat a csapat *felszerelésének* tökéletesítése is. Az idén sikerült sátraink számát újabb hárommal gyarapítani. Könyvtárunk több cserkészmunkával szaporodott. Ezenkívül a cserkész-otthon és a tábor számára ügyes ipari munkákat készítettek a fiúk.

Mindkét rajunk szép himzett selyem-zászlót szerzett magának s valamennyi örs gondoskodott örsi zászlókról is.

Kedves kötelességünk itt megemlékezni arról a nagy szeretetről és önzetlen támogatásról, mellyel cserkészcsapatunk jóbarátai ez évben is elhalmoztak bennünket. Hogy ünnepélyeink olyan gazdag anyagi sikereket is hoztak, felszerelésünk sok-sok darabja jótevőink nevét juttatja eszünkbe, mind ennek a munkánkat megértő szeretetnek tanubizonyságai.

Cserkészcsapatunk jelenlegi létszáma 58.

Az idei nagytáborunk színhelye Tihany lesz. Résztvesz benne a csapat majdnem valamennyi tagja. Egy év munkájától megerősödve, a tavalyinál is nagyobb bizakodással néz a csapat ez újabb honfoglalás elébe.

Isten áldása kísérje munkánkat, mellyel Nagy-Magyarországért harcolunk.

4. Sportkör.

Intézetünk a testi nevelés előmozdítására és fokozására az idei tanévben megalakította ifjúsági sportkörét. Az ifjúsági sportkör 1928 január hó 8-án tartotta első alakuló ülését, Horváth Kandid igazgatóhelyettes és Kunst Gyula testnevelési-tanár vezetésével. A választások megejtése után az ifjúsági tisztikar a következőképpen alakult: Ifj. elnök: Mudrány István V. o. t., alelnök: Mártonffy Miklós IV. o. t., titkár: Tanos Géza V. o. t., segédtitkár: Brúzer József IV. o. t., pénztáros: Sarkady László IV. o. t., szertáros: Zólyomi Lajos IV. o. t. Tanárelnök: Kunst Gyula testnevelési tanár.

Az ülés a következő szakosztályok megalakítását határozta el: Athlétika, birkozás, céllövészet, evezés, football, jéghokey, kerékpár, korcsolya, ródli, tennisz, torna, turisztika, úszás, vívás, vízipóló.

A torna-szakosztály heti 2 órában tartotta gyakorló óráit, s munkáját tornaünnepéllyel fejezte be.

Az úszó-szakosztály tagjai gyakran eljártak a Rudas-fürdő uszodájába, ahol a testnevelési-tanár vezetésével megfelelő tréninget folytattak.

A többi szakosztály felszerelés és megfelelő sportpálya hiányában még nem működhetett.

IX. Érdemsorozat.

A számok magyarázata. Magaviselet: 1 = példás, 2 = jó, 3 = szabályszerű, 4 = kevésbbé szabályszerű. Előmenetel: 1 = jeles, 2 = jó, 3 = elégséges, 4 = elégtelen.

I. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: **Kováts Arisztid.**

Folyószám	A tanuló neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetraz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
	Alemann Ágoston	1	1	2	3	2	2	3	2	2	1
	Bagi Dénes	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
	Bajor Rezső	1	1	3	3	2	1	2	1	2	2
	Balázs Zoltán	2	1	2	3	2	1	2	1	1	1
5	Benedek Miklós	2	1	3	3	3	3	3	3	2	3
	Benkő József	2	2	3	4	4	3	3	3	2	3
	Beran Lajos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Bogdán Tasziló	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Della-Donna Albán	1	1	1	3	1	2	2	1	1	1
10	Esztergályos József	1	1	2	2	1	1	2	2	1	1
	Fejér György	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1
	Gáspár László	1	1	3	3	2	2	2	2	1	2
	Geréb Zoltán	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1
	Gregosits László	2	2	3	3	3	2	4	2	2	2
15	Gucker Géza	1	1	2	2	2	1	2	1	2	2
	Hegyeli Zoltán	1	1	1	2	1	1	2	2	1	2
	Hizsa László	1	1	2	2	1	1	2	3	2	2
	Holczreiter Árpád	2	2	3	4	3	3	3	2	1	2
	Jókay-Kurucz László	2	2	3	3	3	2	3	2	2	2
20	**Knoll István**	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1
	Koszó József	1	2	3	3	3	2	3	2	2	2
	Kovács Dénes	2	2	3	3	3	3	3	3	1	2
	Kovács László	1	1	3	3	3	3	3	2	2	2
	Krammer Gyula	1	2	3	4	3	3	4	2	1	2
25	Kremniczky Vilmos	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1
	Kurecz Lóránt	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
	Kurka József	1	1	3	4	3	2	3	2	2	2
	Madaras Aurél	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2
	Matusek Zoltán	1	1	3	3	2	2	3	3	2	3
30	Múth Ádám	1	1	2	3	2	1	3	2	2	2
	Nagy György	2	2	3	3	3	2	3	2	2	3
	Nagy Kázmér	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Neuhold Gábor	1	1	2	3	2	1	2	1	2	2
	Novák Egon	1	1	3	4	3	3	3	3	3	2
35	Novák László	1	1	1	2	1	1	1	2	fm	1
	Paál József	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1
	Paulusz Ede	1	1	2	3	2	1	2	1	2	2
	Piliczár Pál	1	1	3	3	2	2	2	2	2	2
	Poós János	1	1	3	2	2	2	2	3	1	1
40	Pordány Tibor	1	1	2	3	2	1	2	2	1	1
	Posch Tibor	1	3	3	3	2	3	3	2	1	1
	Rainer-Micsinyei Vilmos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Ráskay László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Rencz Szilárd	1	1	2	3	3	2	2	2	2	2
45	Riemer Ödön	1	1	2	2	1	1	2	2	2	1
	Rigler Richárd	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Rotsing Árpád	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2
	Schaden György	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2
	Schreiner László	1	2	3	3	3	3	3	1	2	2
50	Schwarba Zoltán	1	2	3	4	3	2	3	2	1	1

Folyószám	A tanuló neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földraz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
	Simon Tiborc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Szabados Béla	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1
	Szabó János	1	1	2	2	1	1	2	2	1	1
	Szadeczky-Kardos György	1	1	2	2	1	1	2	3	2	1
55	Személyi Kálmán	1	1	2	2	2	2	1	2	1	1
	Sztaics László	1	1	2	2	1	2	2	1	1	1
	Sztripszky László	1	1	2	3	1	2	2	2	1	1
	Takács Gedeon	2	1	3	3	1	2	3	3	1	1
	Tatarek József	1	1	3	3	3	2	3	3	2	1
60	Tordi László	1	1	2	3	2	2	3	2	1	1
	Tóth Mihály	2	1	3	3	3	3	3	3	1	3
	Varsányi Keresztély	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Varsányi László	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
	Wilhelmus Ferenc	1	1	3	4	3	3	4	3	2	2
65	Wölfel Ákos	2	1	3	3	2	3	3	2	2	1
	Zehrer Richárd	2	2	3	3	3	2	4	3	2	2
	Magántanuló:										
	Gróf Cziráky Miklós	1	1	2	1	1	1	1	1	—	—

Kimaradt: Bene János, Nyárády Iván, Rippert György.
Beiratkozott: 70. *Bizonyítványt kapott* 67.

II. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: **Kelemen Krizosztom.**

Folyószám	A tanuló neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
	Balázs József	1	1	2	2	2	2	1	2	2	1	2
	Barna Libor	1	1	2	3	2	2	1	2	3	1	2
	Barna Sándor	1	1	2	3	3	2	2	3	2	1	2
	Bartha László	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1
5	Bartucz László	2	2	3	3	3	3	3	3	1	2	2
	Bogdán Béla	1	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1
	Darabánt Zoltán	1	1	1	2	2	1	1	2	2	1	2
	Della-Donna Mihály	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Derecskey György	1	1	2	2	2	1	2	2	2	fm	1
10	Drozdik János	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2
	Fekete Zsigmond	1	2	2	3	3	3	2	3	1	1	2
	Fleischer Vilmos	1	1	3	3	3	3	3	3	2	2	2
	Frenreisz Antal	1	1	2	2	2	3	2	3	2	1	1
	Gerlei Ervin	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2
15	Gyarmati László	1	1	2	2	3	2	2	3	3	2	2
	Hajnal Alajos	1	1	2	2	2	1	1	2	3	2	1
	Hanisch József	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
	Hegedűs Mátyás	1	1	1	2	3	1	1	1	1	1	1
	Hoffmann Egon	1	3	3	4	3	3	3	4	2	fm	2
20	**Hoffstaedter Lajos**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Huchthausen Lajos	1	2	3	3	4	3	3	4	1	2	2
	Jankovics Kornél	1	1	2	3	3	2	2	3	1	2	2
	Kanderka István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm	1
	Kanta Béla	2	2	3	3	3	3	2	3	2	2	2
25	Kárpáti Gyula	2	2	2	3	3	2	2	2	2	1	2
	Kenézy György	2	2	2	3	3	2	2	3	3	2	2
	Koczeth Tibor	1	1	1	2	2	1	1	2	1	2	2
	Kovács Jenő	1	1	3	3	4	3	2	3	2	2	2
	Kozlowsky Antal	2	1	3	3	3	3	2	3	1	1	2
30	Könyves József	1	2	3	3	3	3	3	4	3	2	2
	Köházi Károly	1	1	2	2	3	3	2	2	1	1	2
	Kramer László	1	1	3	3	3	3	2	3	2	1	2
	Laczkó Béla	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
	Lakits Elemér	1	1	1	2	2	1	1	3	2	1	1
35	Lifka Róbert	2	1	2	3	3	1	1	1	3	1	1
	Luib Ákos	1	1	2	2	3	2	2	3	3	1	2
	Malanotti Elemér	1	1	3	3	2	3	3	3	2	2	1
	Mészáros Béla	1	2	3	3	3	2	1	4	1	1	2
	Mikes István	1	1	1	2	2	1	1	2	1	2	2
40	Molnár Ernő	1	1	3	3	3	2	3	3	3	2	2
	Morbitzer Viktor	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2
	Nagy Béla	1	2	2	2	3	3	2	2	2	2	1
	Nagy György	1	1	2	3	3	2	1	3	2	1	2
	Nagy Valér	1	1	2	3	2	2	1	3	3	2	2
45	Németh Miklós	1	1	2	3	2	2	1	3	3	2	2
	Noficzer Béla	2	1	3	3	3	2	2	3	3	1	1
	Paulitsek József	1	2	3	3	3	3	2	3	2	1	1
	Rácz Gábor	1	1	1	2	2	2	1	2	3	2	2
	Rezsek István	1	1	2	3	2	2	1	2	1	1	2
50	Sárváry Tibor	1	1	3	3	3	3	2	4	1	2	2

Folyószám	A tanuló neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás	Ének
	Schebián Emil	2	2	3	3	3	3	2	3	1	1	1
	Schlatter Oszkár	1	2	3	4	4	3	3	4	2	2	2
	Schmiedhoffer Gyula	1	1	1	1	1	1	1	2	1	fm	1
	Schwáb Károly	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
55	Semlitsch Alajos	1	1	2	2	2	1	1	2	2	2	2
	Sömjén György	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm	1
	Stolnicki Gyula	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1
	Szabó György	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1
	Szabó Lóránt	1	1	3	3	2	2	1	3	2	1	1
60	Szalády László	1	1	2	2	2	3	2	2	2	1	1
	Szíj József	1	1	3	4	4	3	2	3	2	1	2
	Szobotha Jenő	1	1	2	2	2	1	1	2	2	1	1
	Tanos László	1	1	2	2	2	2	1	2	2	1	1
	Tomschey Ottó	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
65	**Varsányi Endre**	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
	Wagner József	2	2	3	4	4	3	3	3	1	2	2
	Wanke Lóránt	2	1	3	3	3	3	3	3	2	2	2
	Zólyomi István	2	2	2	3	3	3	2	3	2	1	2
	Magántanuló											
	Rónay Aladár	—	1	1	2	1	1	1	1	2	—	—

Kimaradt: Derőfi Sándor, Váczy Gyula.

Beiratkozott: 71. *Bizonyítványt kapott*: 69

III. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: **Linzer Szilárd.**

Folyószám	A tanuló neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Fizika	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
	Ábrahám Károly	1	2	3	3	3	3	2	2	3	3	1
	Baletics Konstantin	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1
	Balogh Ferenc	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	1
	Berzsenyi László	1	1	2	1	1	1	1	1	1	3	1
5	Bóta Béla	1	2	3	4	3	3	3	3	3	2	2
	Brückner József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
	Czeha László	1	1	2	1	2	1	2	1	2	2	2
	Cseffalvay Vilmos	1	1	3	3	4	3	3	3	3	2	fm
	Darabánt Géza	1	1	2	2	2	1	1	1	2	3	1
10	**Duchon László**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm
	Dunai Ákos	1	1	2	3	2	2	3	3	3	3	2
	Erdélyi László	1	2	3	3	4	3	3	3	3	3	1
	Erdélyi Tibor	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1
	Fehér Géza	1	1	3	3	3	3	2	1	3	3	2
15	Fleischer Rezső	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2
	Gőbel István	2	2	3	3	3	2	3	1	3	1	2
	Győry Dénes	2	2	3	3	3	4	3	3	3	2	2
	Hachspacher Endre	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
	Halasy Géza	1	1	3	3	3	3	2	2	3	3	2
20	Helyes Lajos	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1	1
	Herout Emil	2	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2
	Károlyi Károly	1	1	3	3	3	2	2	3	3	2	1
	Kócsy Géza	2	1	3	3	3	3	3	3	3	2	fm
	Kolbinger János	2	1	2	2	2	1	2	1	2	3	2
25	Komporday Aurél	1	2	3	3	3	2	3	3	3	3	2
	Konda Sándor	1	1	2	2	2	3	3	3	3	2	fm
	Kós Rudolf	1	1	1	2	2	1	1	2	2	1	1
	Kotaszek István	1	1	2	2	2	2	1	2	2	1	1
	Kovács József	1	2	2	2	2	3	2	1	2	1	2
30	Kuslits Ferenc	1	1	2	3	3	2	2	3	2	1	2
	Loschdorfer János	1	1	2	2	2	1	1	1	2	2	1
	Löb István	2	2	3	3	3	4	3	2	3	2	1
	Maronyák Sándor	1	1	2	2	2	3	2	1	1	1	1
	Miltner Mihály	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
35	Molnár József	1	1	2	2	3	3	2	2	3	1	1
	Nagy Dezső	1	1	2	3	3	3	2	2	3	2	1
	Nagy Károly	1	1	3	2	3	3	2	2	1	1	1
	Novák Sándor	1	1	3	3	3	3	2	2	3	1	fm
	Olofsson Károly	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	2
40	Papp György	2	2	4	3	3	3	2	3	3	2	1
	Pichner Antal	1	1	3	3	3	2	2	3	3	2	2
	Puskás Ferenc	1	1	2	3	3	3	2	2	2	2	1
	Rácz Gábor	1	2	2	2	2	1	2	3	2	2	1
	Ruzsbaczky Sándor	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1
45	Seydl Antal	1	1	3	2	2	1	2	1	2	2	2
	Sykó Miklós	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2
	Sugár Gábor	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1
	Szabó János	2	2	3	4	4	3	3	3	4	3	1
	Szarvas Zoltán	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
50	Szenczy Vilmos	1	1	2	2	2	2	2	1	1	2	1

Folyszám	A tanuló neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Fikika	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
	Tatarek György	1	2	3	4	3	3	3	3	3	3	2
	Tatár József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Timár József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Tompa Dezső	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
55	Tormay Tamás	1	1	2	3	3	2	1	2	3	2	2
	Tóth Lajos	2	1	3	3	3	3	2	2	3	3	2
	Wagner Ervin	1	2	3	3	3	3	2	2	3	3	2
	Weixelgärtner Egon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
	Wurmhörger Gyula	1	1	3	2	2	3	1	2	3	2	1
60	Zeman Ferenc	1	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1
	Zimmermann Oszkár	1	1	2	3	3	2	2	3	3	2	2
	Magántanulók:											
	gr. Batthyány Bálint	—	1	1	2	1	1	1	1	3	1	—
	Dorner István	—	2	3	3	2	3	2	2	3	2	—
	Márton László (évk.)	—	1	3	2	2	1	1	3	2	1	—

Meghalt: Mayerböck Gáspár.

Kimaradt: Gerlei Lóránt.

Beiratkozott: 66. *Bizonyítvány kapott*: 64.

IV. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: **Dr. Dobrovich Ágoston.**

Folyószám	A tanuló neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
	br. Babarczy Tibor	2	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1
	Bartucz Antal	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Brúzer József	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1	1
	Cigoj Emil	1	1	3	3	2	2	2	3	4	1	3
5	Czeiszing László	2	2	3	3	2	1	1	2	3	1	1
	Darabánt Endre	2	1	3	2	2	1	2	3	3	2	1
	Denk Ágoston	1	1	2	3	2	2	2	2	3	3	1
	Fehér László	2	2	3	3	3	2	2	1	3	2	1
	Fejér György	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2
10	Fügi Károly	1	1	2	2	2	1	1	1	2	3	2
	Füzesséry Andor	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
	Gati Amadé	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Gergely Ferenc	2	1	3	3	3	3	2	3	3	3	3
	Gregosits Tibor	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	2
15	Gróh Gedeon	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3	2
	Gundelfingen György	2	2	3	3	3	2	2	3	3	2	1
	Győrffy Gábor	2	1	3	3	2	3	3	2	3	3	1
	Halmi Miklós	1	2	2	3	3	2	1	2	3	1	2
	Holló János	2	1	3	3	3	3	2	3	3	1	1
20	Horváth Imre	2	2	3	3	3	2	2	3	2	2	2
	Kelemeny Alajos	1	1	3	3	2	3	2	3	3	2	1
	Keppler Antal	2	1	3	3	2	1	2	3	3	2	1
	Koszó Lajos	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Márton László	1	2	3	3	3	2	2	2	3	2	2
25	**Mártonffy Miklós**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Mikes Ferenc	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2	2
	Milasovszky Géza	1	1	2	3	2	2	1	2	2	2	2
	Molnár László	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2
	Morbitzer Jenő	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	1
30	Németh Imre	1	1	2	3	2	1	1	1	2	2	1
	Neuhold Zoltán	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1	2
	Oppelcz Károly	1	1	2	2	2	1	1	2	3	2	2
	Pastinszky Miklós	2	2	2	3	2	3	3	3	3	3	3
	Pocsnáry Tibor	1	1	3	3	3	3	2	3	3	1	1
35	Popper Béla	1	1	2	3	3	1	1	2	2	1	2
	Sarkady László	1	1	2	3	2	1	1	2	2	3	1
	Scheuling József	1	1	2	2	2	1	1	2	2	1	2
	Seidenleder Lajos	2	1	2	3	3	1	2	2	3	3	1
	Spannberger Gedeon	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	1
40	Steffen Dezső	1	1	2	3	3	3	3	3	3	1	2
	Stein László	2	1	2	3	2	3	2	2	3	2	2
	Strubert Benedek	2	2	2	3	2	3	2	3	3	2	1
	Szarvas Béla	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
	Szarvas József	1	1	2	2	2	2	1	1	2	1	1
45	Tanos Géza	1	1	2	3	3	1	1	1	2	1	1
	Tanos János	1	1	2	2	1	1	1	1	2	2	1
	Vadkerty Lajos	1	1	2	2	1	1	1	1	1	3	1
	Vegecsány Ernő	1	1	1	1	2	1	1	1	2	3	2
	Wachtler László	1	1	3	2	2	1	1	1	3	3	2
50	Wlasics Pál	1	1	2	3	3	1	2	2	3	3	1

Folyószám	A tanuló neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
	Zilahy László	2	2	3	4	3	3	3	4	3	3	2
	Zólyomi Lajos	2	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1
	Zöhls Tibor	1	1	3	2	1	2	2	2	2	3	2
	Magántanulók:											
	Horváth Béla ism.	—	2	3	4	3	3	3	3	2	1	—
55	Piros Endre	—	3	2	4	3	3	2	2	3	2	—

Beiratkozott: 55. *Bizonyítványt kapott*: 55.

V. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: **Horváth Kandid.**

Folyószám	A tanuló neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
	Bárány Sándor	1	1	2	3	2	2	2	2	3	3	1
	Biedl György	2	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Bohuniczky Barnabás	1	1	1	2	2	2	1	1	2	2	fm
	Drippey Miklós	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
5	Esztegár Gyula	1	2	3	3	3	3	3	2	3	2	1
	Farkas Emil	1	2	3	4	3	3	3	3	4	2	1
	Földes József	1	1	2	2	2	1	1	1	3	2	1
	Gábor Béla	1	2	3	3	3	3	3	3	4	2	2
	Hauschild Endre	1	1	3	3	3	2	3	3	3	3	2
10	Horváth Kálmán	2	1	3	3	3	3	1	3	4	1	1
	Horváth László	1	1	2	2	2	2	1	1	2	1	1
	Horváth Miklós	1	1	2	3	2	2	1	1	3	2	fm
	Kárász Zoltán	2	1	2	3	2	2	1	3	3	1	1
	Kemény György	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2
15	Kocziány Pál	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1	1
	Kovács Dénes	2	1	3	3	2	3	3	2	3	3	2
	Lehmann Imre	1	1	2	3	2	3	1	2	3	2	2
	Marencsák Ernő	1	1	2	2	2	2	1	1	2	1	1
	Maronyák Gyula	1	1	3	3	3	2	1	1	2	1	1
20	Mérő László	1	2	3	4	3	3	3	3	3	2	fm
	Mészáros Lajos	2	1	3	3	3	3	1	1	4	2	2
	Mudrány István	1	1	2	2	2	2	1	1	2	1	1
	Murarik Antal	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Müller Adolf	1	2	2	3	2	2	1	2	3	2	1
25	Nemes Rezső	1	2	3	3	3	3	3	3	4	2	2
	Noficzer Károly	2	1	2	2	1	2	1	1	2	2	1

Folyószám	A tanuló neve	Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajz	Testgyakorlás
	Osterer Gusztáv	1	1	3	3	2	2	2	2	3	1	1
	Pajtás András	1	1	3	3	3	3	1	2	3	2	1
	Paulovits Lajos	2	1	2	2	2	3	1	2	3	2	1
30	Péteri Tibor	1	1	3	3	2	2	3	2	3	2	1
	Pocsnáry József	2	2	3	3	3	3	2	3	2	2	1
	Pogáts László	1	2	3	3	4	4	2	3	3	2	2
	Privler Antal	1	2	3	4	3	3	3	3	3	2	2
	Reiner Ferenc	1	2	3	3	4	3	3	3	3	3	1
35	Richter Béla	1	1	2	3	2	2	2	1	3	2	2
	Rimeg Emil	1	1	2	2	1	1	1	1	2	2	2
	Soós István	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
	Szabó László	1	1	2	2	2	2	2	2	3	2	1
	Szőke János	1	1	2	3	2	2	1	1	2	1	1
40	Szücs Sándor	1	1	3	3	3	3	3	3	2	2	1
	Tanos Ferenc	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2	1
	Taugner Imre	2	1	2	3	2	2	3	2	3	2	1
	Tokár Ede	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Turchányi György	1	1	2	3	2	2	1	1	2	3	2
45	**Vragassy András**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
	Vrábel József	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Wagner János	1	1	2	3	2	2	3	2	4	3	2
	Wagner László	1	1	2	3	2	2	1	2	2	2	1
	Magántanuló:											
	Votisky Ferenc	—	1	3	4	3	3	2	2	2	fm	—

Kimaradt: Benkő Sándor, Sipos Ádám.

Az összefoglalásokról betegség miatt elmaradt: Bezák Gyula.

Beiratkozott: 52, *bizonyítványt kapott*: 49.

X.

Statisztikai adatok.

A tanulók száma. A nyilvános tanulók száma október 1-én 302 volt. Ezek osztályonkint a következőkép oszlottak meg: I. o. 69, II. o. 70, III. o. 63, IV. o. 51, V. o. 50.

Az osztályzatot nyert nyilvános tanulók száma június 15-én 296 volt. Ezek osztályonkint következőkép oszlottak meg: I. o. 66, II. o. 68, III. o. 60, IV. o. 53, V. o. 48. Tehát a nyilvános tanulók száma az iskolai év folyam 7-tel, azaz 2·5 százalékkal csökkent.

Az osztályzatot nyert 296 nyilvános tanuló statisztikai adatai a következők:

A tanulók vallása. Róm. kath.: 291. gör. kath.: 5. *Százalékban.* Róm. kath. 98·3%, gör. kath. 1·7%.

A tanulók anyanyelve. Magyar: 295, egyéb: 1: százalékban: 99·7%, egyéb: 0·3%.

A tanulók nyelvismerete. Csak magyarul beszél: 254, németül is: 37, tótul: 3, szerbül: 1, franciául: 1, angolul: 1, egyéb nyelven: 5. *Százalékban,* Csak magyarul beszél: 85%, németül is: 12·5%; tótul: 1%; szerbül: 0·3%, franciául: 0·3%, angolul: 0·3%, egyéb nyelven: 1·6%.

A tanulók születési helye. Budapesten született: 204, Pest-megyében: 18, Csonka-Magyarország egyéb helyein: 31, elszakított területen: 46, egyebütt: 4. *Százalékban.* Budapesten született: 69%, Pest-megyében: 6%, Csonka-Magyarország egyéb helyein: 10%, elszakított területen: 13·5%, egyebütt: 1·5.

A tanulók szüleinek jelenlegi lakóhelye. Budapest: 270, Pest-megye: 23, Csonka-Magyarország egyéb helye: 3. *Százalékban.* Budapest: 92%, Pest-megye: 7%; Csonka-Magyarország egyéb helye: 1%.

A tannlók szüleinek foglalkozása. Tanár: 13, tanító: 11, orvos: 4, gyógyszerész: 2, ügyvéd: 5, mérnök: 6, művész: 1, köztisztviselő: 62, magántisztviselő. 29, vasutas, postás: 30, katona, csendőr, rendőr: 19, önálló gazda: 5, gazdasági alkalmazott: 2, önálló kereskedő: 12, kereskedelmi alkalmazott: 6. önálló iparos: 33, ipari alkalmazott: 11, tőkés, járadékos: 2, nyugdíjas: 23, altiszt, szolga, házmester: 3, munkás, napszámos: 2. *Százalékban.* Tanár: 3·7%, tanító: 3·1%, orvos: 1%, gyógyszerész: 0·6%, ügyvéd: 1·7%, mérnök: 1·8%, művész: 0·3%, köztisztviselő: 24%, magántisztviselő: 10%, vasutas, postás: 11%, katona, csendőr, rendőr: 7%, önálló gazda: 1·7%, gazdasági alkalmazott: 0·6%, önálló kereskedő: 3·5%, kereskedelmi alkalmazott: 1·8%, önálló iparos: 12%, ipari alkalmazott: 3·5%, tőkés, járadékos: 0·6%, nyugdíjas: 10·5%. altiszt, szolga, házmester: 1%, munkás, napszámos: 0·6%.

A tanulók viselete. Példás: 234, jó: 63. *Százalékban.* Példás: 82%, jó: 18%.

A tanulók előmenetele. Jelesrendű: 39, jórendű: 89, elégségesrendű: 130, egy tárgyból elégtelen: 20, két tárgyból elégtelen: 10, három vagy több tárgyból elégtelen: 1. *Százalékban.* Jelesrendű: 13%, jórendű: 31%, elégségesrendű: 45%, egy tárgyból elégtelen: 7·8%, két tárgyból elégtelen: 2·9%, három vagy több tárgyból elégtelen: 0·3%.

A tanulók mulasztása. Egy órát sem mulasztott: 39, harminc óránál kevesebbet mulasztott: 930, harminc óránál többet mulasztott: 118. *Százalékban.* Egy órát sem mulasztott: 13%, harminc óránál kevesebbet mulasztott: 46%, harminc óránál többet mulasztott: 41%.

A mulasztott órák közül igazolt: 12.683. *Százalékban*: 100%
Egy tanulóra esik 43 mulasztott óra.

A tanulók tandíjfizetése Teljes tandíjfizető: 259, részben tandíjmentes: 17, egészen tandíjmentes: 20. *Százalékban.* Teljes tandíjfizető: 85%, részben tandíjmentes: 7%, egészen tandíjmentes: 8%.

A tanulók rendkívüli tárgytanulása. Német társalgási gyakorlatok: 52, angol nyelv: 10, gyorsírás: 4, ének: 54, zene: 40, vívás: 12.

A tanulók önképzőköri tevékenysége. A tagok száma: 48. Az ülések száma: 5. A beadott dolgozatok száma: 15. Szavalatok száma: 20.

Vegyes adatok. Az iskolai év elején és folyamán más iskolákból jött tanulók száma, beleértve az I. oszt. tanulókat: 81, azaz a tanulók 28%-a. A testgyakorlás alól felmentett tanulók száma: 14, azaz a tanulók 48%a. Budapest környékéről (Kispest, Ujpest, Rákosliget, Budakesz, Ócsa, Albertfalva stb.) bejáró tanulók száma: 24, azaz a tanulók 8%-a. Ösztöndíjban vagy pénzsegélyben részesült tanulók száma: 7, azaz a tanulók 2·5%-a. Könyvsegélyben részesült tanulók szám: 90, azaz a tanulók 32%-a

Magántanulók. Az iskolai év folyamán magánvizsgálatot tett 8 magántanuló. Megfelelt: 5, nem felelt meg 3. *Százalékban*: Megfelelt: 62·5%, nem felelt meg: 37·5%.

XI.

Tájékoztató az 1928—29. iskolai évre.

1. A jövő 1928—29. iskolai évben megnyílik az intézet VI. osztálya.

2. A jövő iskolai évre szóló beírások június 30-án lesznek d. e. 8 órától 12 óráig az igazgatói irodában és az osztálytermekben. Szeptember hó 1-én a pótló felvételek és beírások lesznek ugyanazon helyen és időben. Az I. osztályra jelentkezők hozzák magukkal: 1. elemi iskolai bizonyítványukat, 2. születési anyakönyvi kivonatukat, 3. keresztlevelüket és 4. újraoltási bizonyítványukat. Akik már tanulói voltak az intézetnek, csak Tanulmányi Értesítőjüket hozzák el.

Tekintve az iskola katholikus jellegét, elsősorban katholikus tanulókat veszünk fel.

A felvételre és beírásokra minden tanuló személyesen tartozik megjelenni szülője vagy gyámja kíséretében.

3. A két tárgyból bukott tanulók javítóvizsgálati engedélyért a tanker. kir. főigazgatósághoz folyamodhatnak. Az 1·60 pengős okmánybélyeggel ellátott folyamodványukat és Tanulmányi Értesítőjüket július 3-ig kell az intézet igazgatóságának beadni. Ugyanakkor kezelési díj fejében 3·20 P fizetendő.

4. A pótló, felvételi, különbözeti és javító vizsgálatok augusztus 30-án lesznek délelőtt 8 órakor. Jelentkezés az igazgatói irodában.

5. Szeptember 3-án Veni Sancte, 4-én az előadások kezdete.

6. Kérjük a szülőket, hogy gyermeküket csak abban az esetben hozzák iskolánkba, ha annak szellemével mindenben egyetértenek. Ha az iskola és szülői ház közt világnézet dolgában szöges ellentét van, eredményes nevelés nem várható.

Az iskola fegyelmi szabályai a nagyszünetben is kötelezők.

A jövő évre szóló iskolai könyvek jegyzékét szeptemberben közöljük.

Más intézetből helyszűke miatt nem veszünk át tanulókat.

Budapest, 1928 június 28.

Kemenes Illés dr.
igazgató.

Tartalom.

1. Serédi Jusztinián dr. ... 1
2. Szent Benedek ünnepén ... 8
I. Iskolánk multja ... 12
II. Iskolánk az 1927—28. isk. évben ... 12
III. A tanári testület működési köre ... 19
IV. A tanárok társad. és irod. munkássága 21
V. Tananyag ... 22
VI. Tankönyvek ... 22
VII. Könyvtárak és szertárak ... 23
VIII. Ifjúsági egyesületek ... 23
IX. Érdemsorozat ... 26
X. Statisztikai adatok ... 36
XI. Tájékoztató ... 38

